Масса а меккашкара пролетареш, вlашагlкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-Гlалгlай обкома, Нохч-Гlалгlай АССР Лаккхехьарча Советан Министрий Советан орган

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газета арадуьйлу 1923 шера дез ◆ ЕРА, 9 ноябрь, 1972 шу. ◆ № 135 (8841). Мах 2 кап.

Москва. Кремль. ТАСС фотохроника.

ОКТЯБРА НАЬКЪАГIА—КОММУНИЗМА КОТАЛОНГА

СИЙЛАХЬ-ЙОККХАЧА ОКТЯБРЬСКИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ РЕВОЛЮЦЕ 55 ШУ ДИЗАРА ХЕТАЯЬ 1972 ШЕРА 6 НОЯБРЕ СЪЕЗДАШ ХУЛЧА КРЕМЛЕВСКИ ДВОРЕЦЕ ХИННАЧА ТОРЖЕСТВЕННИ ЗАСЕДАНЕ

Новкъоста К. Т. Мазурова яь доклад

Новкъостий!

Большевикий парте, сийлахь-йоккхачу Ленина куьйгалле хиллачу российски пролетариато шовзткъе пхийтта шу хьалхагIа социалистически революци котъяьккхий, помещикийн капиталистийн Iедал дIадаьккхи, дунен эгара хьалхара болхлойн ахархойн пачхьалкхе хьаьлий.

Кердача строй дахье цхьа бахьан доваш хиннац Россех. XX-гIа бIешере йолаеннача юккъе тхьаза гуй а дуьн эгара, чIогIагIа но а ша дIаяттай империализма вIашагIкхьалехам, вIашагIделлах [illegible] болу. ТIом буьйтабалаш дола пролетарски революци политически эскар. К. Марксел Ф. Энгельсел хьалхагIа а сихьйна [illegible] хилларв, дукхьа тхьазара хьаьлий дуьен революции болама центр.

Цуьа хьалагIа историецк кIезигиша революцеш, ацьабаьида, [illegible] халкъ, материальни духовни вушкъаш хьахоллараш, эксплуататоран политически бохъо ца хилорца дукхъабехх. Алхха Октябрь потбалаар юк дIайоланий хадо, Iамнан коммунизма зохкъаш тIа оваьгара дене ъогалош [illegible] социально деглабагIнаги [illegible] болам сихьаьа. Сийлахь - боккхача Октябрьски социалистически революция опыт, практика не хьагчаьхза керда общество хьаьпа закономерностии мах бел аогтоовашь долл дунен халгъаьпта юкъабча болхлой класса руьн а хаьа дIаэттай. Цудухьа ку, кIера шу массаза дуз цо хаина белгалдоккх десонгача массаздахка коммунисташа, пролетаоаша, хьахаадатгача дорорача аламе ша.

Росса пролетарията дIадаьнадаь революционни гIуланх шорлуш, чIогIIдаш котдуьлаш да. Шийна майсса кхы, паьвкха бола Сийлахь - боккхача Октябрьа довархIам сенах латт вьлча, ца латт, цо аеола исторически зама — капитализмазгара социализмага доьла зама хьейкйлла хилареж. Марксистско - ленински хьехам нийсагIен толашагIея хилар практически бакъдаьд Сийлахь - йоккхачу Октябрьски социалистически революци. Цо сома а дахьа тохадалийтан халкъашта социальни кхиария коотамукхьалехкхар дуьла, социализм коммунизм потъяккхар дуьла хоаланбоалаш къовсам болабаь дола общественни хиваш.

Октябрьан тIехьагIарча 55 шера доьалгдовнача долалаш эогаль-лад дуьа, пухуиьа майрра бакъьла йиш йолаш да, социальни отношенешкара цхьакха а боккха прогрессавни кушам Октябрьски революцие аллийн йоацаш ца хиина хилла. Октябрьо дIайолаеь революционни процесс кIезиго йолача хена коммунизма бийнанна кIел вIашагIкхийттан дунен социалистически содружество а ю дIаэттача мехкий халкъаш; йохаьюна колониальни империй гаогаш тIа хьаьнай дуьа, вешк демократически эогалонаш ира инъъеа тIа юмла, социалистически лестени аьна йола къйний пачхалкхеваш.

Ухх шеоерь, Октябрь шу яьвстл пайан долаш да, Ив белгайдеех хьаз хи — Советски Социалистически Республикай Союз чьаль ах бIаь шера юбилей гоогахьачча хаиа. Вежаршкий бола социалистически дезий а бь советски халкъаш вIашагIтохадой Сийлахь - боккхача Октябрь гIулакх дIахо лаххьо — социальни къамийн отношенешта революционнин эогалонаш ю хиця. Болхлой классо, колхозни ахархоша,

интеллигенцие, вай мехкарча шерачача къамех болча къахьегамхоша КПСС XXIV съезда пешенеш кхочашпьяь. СССР ах бIаь шера юбилея сийна дорогача халкъа юкъара социалистически хьь йоаржавий шеора. Миллионашка чуйнина къахьегама. Коммунистически партена гоийпь ук айхха кхотабенна тилавах гуш да тоххамах чакхбьыньмача ленински паьргIа Октябрьа навъгIа дIахьелхешкахьа аха болъонна лаьрхIа советски нах хилар.

I. Коммунизм хьалье — Октябрь гIулакх дIахо дерьдь, болхлой класса ираьлам кхочашъяр.

Лаьрхiа сийлахь - доккха хIама кхочашъяр, къахьегачу халкъе Iаьдал чIогIIдар, эксплуататори дIаяккхар, алхха сега чала хьанъ долаш, бокъонца крестьяни строй — мукъабаьккхача къахьегамен социальни майсхон дуьн хьаьхолла дукхьа вай Октябрьски революци. Аламаш сег дальнза болча цу новкъа гIолла дига могаргдаьив. В. И. Ленина вийдхкча тIайнара, болхлой класс — чкиндашараш, xIa а яхвоак, кердача кходиехка балмукъ пгоьнта майрра буьладашта нетове [illegible] дола сфонга хаалош, тохкамаш, бехамаш, Iалльете локххий хьтараш ца могардолча класса ктара (Соч. бизан гуллан, т. 38, агI. 387 — 388).

Коталонца социализм дехьаш — Коммунистически партейе, болхлой класса, дерригача советски халкъа кардгIашина сийлахь доккха исторически хIама. Юкъхьацнача пятилеткашь а тIехьа оьаьнгара деза хийцаш мехка экономически, социальни, культурни

сибат. Кхи кхадорIангIалахь дIададах боахамен культурни гIулакхашта тIехьадисав, эксплуататорски, частан доахьеш отношенеш, къамашта юкъера гоьваьх дукхьаче бахама хадагара кьел.

Цьхьана къахьегача, керда вежаь бакьан долаш доаттабеча къовсам хьаьнна болхлой класса, колхозни ахархой, халкъа интеллигенце хьаьттий, идеалий, цахдоахача гIуланий цхьоьгIа. Кердача общества низ бола фактов а хинна дIаяттад СССР дальхьй вежаршха дола доттагIал. Социалистически овздов образ мерттера леддий хьахний индустриализаци, коллективизаци, культурни революцие бел хаиа, чIогIаьенний Сийлахь - боккхача Дай - мехка тIема шера юкъе, дIахо массе деглорахьара деглахь коммунизм хьалъеча.

Октябрьа кардгIаьминрош дола а хьь легIаена социалистически общество хьь в чь, советски халкъ хьахмехкад, социализмо шийна чуть доккхий низаш доакхдейта, прогресса боанам бивцаш шара тобенаш кьвеча исторически негIа тIа гIанйон даккхита. Уж соверо тохонаь кхочашхьон хьамо хьахьеих вай мехка коммунизм чьалкьее таханарча евергача практика, КПСС XXIV съезда эттаяь социально - экономически программа кхочашъеш хилара.

Экономика дIахо чIогIIъяра, халкъа вазова материальни культурни болам социалистически производство шегIаулиьга ладахьара. Iалма - технически прогресса, къахьегама овсоола лохакхоа ладда тIа айбаа тIабо

лабъ съезхо лаьца никъ хоарав-гIа ца боллийташ чакхбоахаш бе.

В. И. Ленина ваккет даьча традицегIа революциони цIейн далча денойка Iоаль опыт вIашхатахаш Iаьдал де советски наьна ча дIахо догIабоалйера дикагIа хьамбалора дукьа, кхочашдаьна дисача декхарашта ухъ тIаевзаш парте дьлахаика оттадь декхараш толаме кхочашделла моаех тайша долаьа йола тIахьегама натузмаш, къахьегамара бьаем, хьнне айдаяр дукьа. Хьажа т. 39, агI. 285: т. 42, агI. 6).

Советски нах бола боагIача тайпара низъболх Сийлахь - боккхача Октябрь 55 шу дизаран СССР хьаьь 50 шу дизаран. Пятилетка цоллагIча шера итт бетта алаь. цуи хьалхарча шера план а сайна, промышлени продукцина реализаци яра борвигача боахамех изделей дукхагIа доаладIамегIара тайпаш хьадараш кхочашъяьй. Промышленин шардукцина реализаци яра дадалеех аоаркIемьй ерега союзни республикаш а кIаьта ицтра ерригаша хIама ца хьаче йола общесоюзни союзно - республиканськи промышленни министерства а. Хьаьа Iоха а даь, дуккха архетпа доладьл цо эзара ах ялаш совгIа изделей керда тайпаш. Тоадина промышленность бахо техниго - экономически хьоакаьаш, продукция хьаяра хIабола мах лоабаьб, пайдаш дара алил кхочашдаьй.

Лаккха чIогIIех а советски индустри дегIаахара темпаш. ДIадахача шера цу хаьна хийначчий цийсинча 6,9 процент дукхагIа хьаьа промышленни продукц

Цу цифра бе боагIача тайпара мах бен дукхьа восшта хьалхашка гучаяльа отот оттада деза вай хIамарча производства масштаб. Аьлча кхочам ба ,айслагIча пятилетка цолапатIча шера алхха дукхагIа йоаххаегIола промышленни продукци 1940 шера сораяккхар масела хIама ца хьала хургдалер.

Октябрь цIей хьаьнаеча къахьегамца белгалдаьккхад юпта боахама болхлоша. Массанехьа хоьш да, ухх шера вIадда хьтта барлаш климатически хьалаш найсделлинга. Лоа кIезига а лоаш Iа хийла дяв бахьан долаеш гулахь дийнача кIалтех кхоалегIа дакъа хIама даймада вына дайхад хIаьта хьаки Поволжья, мехка КъулбедьенII Центри шерада зоьайн ухх тIехьарча бIаь шера ца хиьйнча тайпана йохьал эттай. Малхбоалеха взятия а хьеча культурни а лакха хьаьлина хьобн. цхьабаьмад йоачаш латтар бахьан долаш Iаааьмте халача хьай тIа оттадио ук чудилга. Цу этта дошача хьалагиа хьастте дина вIаштIехьбоалаш гоаш хилли хъахьенхан колхозаш совхозаш болхлошан. бахьана бола къовсам болабио алат бахьан долаш, полла хIама алахкелда алатагш ма хойтан чувалад.

Ив бахьан лалаш ухх шера дахкха алат. дукха совгIа-машенагIа доваш, хIаахама пятилетна шера мекъера лаьелIача завхкхе миссел хургда. кIальта хета боахама сорорагача продукце объем цу боарамел тIехъергьа. Халкъа боахама дааргIа лаьхIа кхаьнача кIажгагIа цо ялв а, вай вIаштIехьдаьмлад продовольстении ,бутин фондаш, эшаша

боарамен кIаоттае, хьайбай боахама белгаддача боарамен алат хьожалдь. Цу дахъе къуьстта доккха хIама карагIдаьмлад Казахстаен Алтаеи, СибаргIех, Урала, Российски Федераце дукхача хьача областий, Украина, Белоруссе, Молдаве, Прибалтикан Закавказьен республикий лаьтташ лаладоралга а кIаьта аитта промышленностей транспортен белхоште а. Советски Эскара тIамехонта, алатаи чувзена балхаш сихдиннача дина юттавкавлан къахьегамхоспта новкъостал мин дийната. Болайнол дина хьаа а кхеба толаме чучашки боахи Узбекски Туркменски, Таджикски, Азербайджански, Казахски, Киргизски ССР-ий лаьттан лелаоваш. Болх во баьбан мокхеча шайбан леладекъина в.

Оьпто хьахьоах коллегIа хомилар эцие могаргдолаш вай юрто болхам хилае, хIейа лакча цо хот гIоотолга ю дегIаеначе социалистически общество чIогIIеча экономикан. лакхкенича техника жийчелк хкешкарчи фонмаяклечи къахьегамхой гоалалах, вежаршка дакча республикаша щоайта , хьалдинаш, хьавлаш, Цу Iорерашна кIамаца бакъ ду цота боахамо. дауьхера пиале политика цийса хилаь, цо до лакхе юкъе цо боккха организаторски политическа бола бадар хьаддизар.

Советски нахе негалаттараш заттарааш, паоте политика цаь дег тIара хьаллоаш, хилар ще на лаьаа хьедькинад, советски колхозхочо Китаев Михаил Илларионович «Советская Россия» кхача газета делатехача. во, КПСС ЦК Генеральни секретарга новкъостта Л. И. Брежневга дехьаа.

(Чаккхедалар 2-ча агIо тIа).

СЪЕЗДИЙ КРЕМЛЕВСКИ ДВОРЕЦЕ ХИННА ЦIЕЙНА ХЕТАЯЬ ПРИЕМ

7 ноябре Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революцие 55 шу дизара хетаяь прием йир Советски Социалистически Республикай Союза правительства.

Съездий Кремлевски Дворене хиннача приеме бар КПСС ЦК Политбюро членаш, КПСС ЦК Политбюро членалла кандидаташ, КПСС ЦК секретараш, КПСС ЦК членашка членалла кандидаташ, КПСС Центральни ревизионни комиссе членаш, парте ветераташ, СССР-и РСФСР-и Лаккхехьарча Советий депутаташ, министраш, пачхьалкхен комитетий председателаш. Советски Союзан бIух тайпайн маршалаша, маршалаш, адмиралаш, центральни ведомствий учреждений куьгалхой, СССР летчикаш - космонаташ, предприятей керта боахамен къахьегамхой

халаттараш, Iилман культуран деятелаш, советски общественноста викалаш, тIема парада доакъашхой.

Даькъалоаш бар цIей долча Москве баькха ловзол дахьара хьаьний.

Зале бар СССР-е аккредитоваш ци йолча дипломатически представительствашта керте латтараш.

Гуламнарашта хьалхашка къамаьл дир КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева.

Новкъоста Л. И. БРЕЖНЕВА

дай къамаьл

Деза доттагIий новкъостий! Даш хьаьмий! КПСС Центральни Комитето, СССР Лаккхехьарча Совета Президиумо, СССР Министрий Совето тIакхалдаргIа Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 55 шу дизар дег тIара даькъала дуьй ах шун. (ТIОАРАШ ТОХ).

Вайна хIанзи бIаргайра догу хилаш йола Москвай города-турпала къахьегамхой демонстраци. Цу тайпара цIейна хетаев шествеш чакхъаьлнай советски мехка ерригача городашкеи юрташкеи. Вай халкъ дег тIойдаенна да. Шоай сийлахь - доккхача цIейна йоккхий хотадпекаш мукъ хьакъебаьккхаб советски нах, хар тешашеш хьахьоех КПСС XXIV-ча съездо белгалъяь социально-экономически хуьцамаш дара йоккха программа толаме кхочаеш йолга.

Дег тIара баркала лехаш оаш вай тахан туриален советски болхлой классан къахьегача ахархойна, вай къахьегамен талантон хьахкол вай социалистически Дай-мехкан.

Парте лакха мах бу Iамадай, культура деятелий творчески къахьегама, вай социалистически Дай-мехка тоаеро ниц ца кхобеш хьайнача вай халкъа интеллигенце къахьегама.

Вай дег тIара чIогIагIа цIей даьккхала дукъ таханарча бIоалагIча параде дакъалоаьаш хиннача Московски гарнизона бIухой, хIаьта царца ниьйна советски ниьха кIазкъхоадда машарера къахьегами вай пачхьалкхен тешшаме лорадем болча дерригача Советски Эскара тIема-Форда Флотеп сийдола тIемахой.

(ДIАЬХДАЬ ТIОАРАШ ТОХ).

Ийтта вай доккхаа ду коммунизм котъяккхара тIехьа доаттабеча къовсаме вай сийдолча шагарахойна хьинаре къовсам доаттабера. Вай хIоаоннах бIубенна дола вай — революционно хьешханхой ноадала, социализм хьалгъеро — йизаьи тешамен тIехье в.

Сийлахь-доккха цIей — Советски Социалистически Республикай Союз хьаьна 50 шу дизарга кхочаш латт вай мохк. Вай Даьха дерригача халкъаша доаха хаьъа доен социализми коммунизми хьалъера сийлахь-доккха гIулакх кхочашдеча. Советий мехкарча адакъей доттагIала вешал чIогагIа дохаргдоацаш да. Из доттагIал бахьан долаш вай Даьхе керда доккхий толамаш даьлда коммунизм хьалъера ерригача фронтанта. Цудухьа Сийлахь-йоккхача Октябрь хетабеш, вай хьо ладу ,вай мехка дерригга халкъашка, вежарахьа сийна йоакхачайн хIалоаша, толамех хьаьхулпа котадокашта сигьа а екхьаш уж хьала дехала баха гIертар.

Деза доьлал декъара доттагIий, еша хьаьний! Тхона вовлает ма тха цIей доача хаьиа. Лаьттан тIа чIоагIа машар оттабар сайна бола лаьха наеш дарда а лувнаш, вай парте правительства деррагIа чанхдоах социалистически мехкий содружество малгга чIоагIъяра, пачхьалкхенаш хадашыа машаре дахара ленински принципаш котъяхарой, царна мехаш доттагIаш вIашт гIулакхий дайсегIан чIоагIIдера тIемвара гIулакхаш.

Сийле хийла советски халкъа — коммунизм хьалъеча!

(ДIАЬХДАЬ ТIОАРАШ ТОХ).

Даькъала хийла коммунистий парти, ерригга вай котадоаш вIаштIехьйоахара уж чаккхъдара дргаш уравуттадорий!

(ДIАЬХДАЬ ТIОАРАШ ТОХ).

Лаьттан тIа массала а доттагIа машар, халкъаши вIашш долгау гIулакхаши цуьна мехкара доттагIалий!

(ДIАЬХДАЬ ТIОАРАШ ТОХ).

Шей доакъара хьада хьа, хьамсара Советски халкъ!

(ЧIОАГIА, ДIАЬХДАЬ ТIОАРАШ ТОХ).

* * *

Дег тIарчех — безмерчен хьала чакхъьалар прием. Приеме дакъа лаьцараьнта концерт оттадар.

(ТАСС).

НИЙССАРЧАРЦА ДОТТАГIАЛ А ДОЛАШ, ОКТЯБРА НОВКЪА ГIОЛЛА

ЦIЕЧА МАЙДАН ТIА ХИННА ЭСКАРА ПАРАДИ КЪАХЬЕГАМХОЙ ДЕМОНСТРАЦИИ

Шовзткъе пхийтталгIа Октябрь... Ив лаьттан тIа бешеб вай пачхьалкхен истое чуть дезди — Советски Социалистически Республикай Союз хьаьь 50 шу дуьзе ха гогоаньхьача хина. Цу юбилейна хийсе ю деоригача халкъо КПСС XXIV съезда вешенеш толаме кхочашдьяь дукха къовсам йоттабеча дьалдина.

Къаьстта низ болаш дег тахан парте XXIV съезде КПСС ЦК Генеральни секретаре новкъоста Л. И. Брежнева хьача доклада тIера дешаш:

«Социализм хьалъеча шерашка вай мехка хьахиннай кхьа керда исторически общность — советски халкъ. Цхьана къахьегама, социализм бахьан халаш лоаттабеча къовсаме, из лорахо дукъа дахча, тIеханоа дьахоннад классашта социальни группаштех, къаьмашта а народностешта а кехьера хина. гармонически гIулакхаш — доттагIален цхьана хьахьегамен гIуляккхаш. Вай дах кхотабеннаб марксистско - ленински идеология, коммунизм хьалъера лоххIа сийлахь гIулакхаш цаIан тахарца. Ицтта ще вовсхое сойна чIогIа кхотаденна

хилла советски халкъо хьахьехийний къахьегамна, массеи цхьатоара вахьа а волаш Коммунистически парте политика ирхьовдаьеш хиннова».

Ах бIаь шу совгIча хана мехко лъабеннача наькъагIа — къовсам лоаттабена гуола хIамаш карагIдуалаш хьилача сийлахьча наькъагIа юхахьехамча нагалдеза Iаш. Октябрь юххьахкара шераш миштта белгалдаьхад. Газетий оагIеш тIара хьалхоачч вайга цу шерашка йола дийна са, истоне шай оаз. Ухх тайпара ядаьд «Правда» 1922 шера 7 ноябре: «Коммунизм бахьан долаш лоаттабу вай къовсам... Цудухьа лоаттабу къовсам бероагача безамцеи ираьеш, сорагача вовй нерашеш мускалашеи, лаьттан тIа лаьцьабаьь боадиараш, бокъа йоалараш, сий лоадлаьеш... ца хийнито дукха вай кахьо дIа а тела».

Коммунизм бахьан долаш лоаттабу вай къовсам... Мо цхьатоара ловгIа уж вешаш Октябрьски революце шеоа тоадиегIа къахьегаме мовда хIамаш какагIдувлалона коммунизм хьалъеча керда толамаш бахарла нечъболхоча советски йехьа — дерригача советски халкъа тахханоча гIулакхашта дагадетттаршаш!

...Цхьа кIезига ха кхи эьлча мехка доттеоча майдан новкъалл бусчагIа тIа гIолла боланоргIа тIема парадe дахьа доаланош, царна тIехьаь боалаьерьа цIей дездаш йола демонстранти колоннаш. ХIаьта хIанз тоххача цIеча кIавшмен байракхешшь. кхоххачий Iула доттача тохьмашка мара ца боабеш бола сатем латт ЦIеча майдан тIа.

Сий долча хьешашта лаьрхIача трибунашка, — къахьегамаа гуоналаш московски заводий, фабрикий, сIешхий дикагIбола йад. Подмосковьеча колхозийи совхозийи хьалхалаттараш. Iилман культуран деятелаш, космонавташ. Укхаза — Москве аккредитованеш йолча дипломатически представительствашта керте латтараш, хоалол дехьара Iалхьантa дуьне хьаьний. Сийлахь-боккхача Октябрь цIей деза столице баьхкиб социалистически мехкий викалаш, 100 совгIа пачхалкхенера профсоюзни, болхлой, кегийрой, кхыча организацей викалаш, хьалаьемта юкъара халко

ран доттагIалан тIехьаса боашлий къовсамхой.

Iуьйрена 10 сахьт дальча ха. Низ бола тIаргIа сийна майдан тIа гIолла дIахажж деттача тIоашь тета. чIоагIа сIогIа детташ аха «Ура!». Хьахоз деттa дIогIаоч: «Хоастам чилба КПССа!», «Коммунистически парте ленински Центральни Комитета — хоастам, хоастам!» Москвичашен хьахьашшен безахен дег тIареч вовраьл тех партен правительстван кулгалхошка. Маволея Центральни трибуне хьалтIабоал новкъостий Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, В. В. Гришин, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, П. Е. Шелест, Ю. В. Андропов, П. Н. Демичев, В. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев.

Мавзолея аьттехьарча тIехьа тIа — Советски Союза маршалаш бIуш тайпай маршалаш, Советски Эскарен ТIема-Форда Флотен маршалаш а адмиралаш а.

Майданна агIгIанагIа дIахо тIема парадах доаха техникан тIема заводаш. Тахан юбилейни бIоалагIа в да.

Советски пачхьалкхен истори хьалоладелча вешт бIоаланагIа чакхбарга ЦIеча майдан тIа гIолла кига хакъе довцаш. Эттаоа хьалхара парад 1918 шера хиннай. Цу хана дейа тоакхин а хана хьайоагIа ю Кхиметтал бирсача 41 шера а тхкхазара. ЦIеча майдан тIара дукхьад парада кхахьера фронте уха Москва тучуле лоранш хиннараш.

...Йиш - дехкаш сейха лен Кремлевски курантеш. ТIа тхоа боалача машина тIа а вегIаш Спасски воагIарех хрансьагIа СССР оборона министр Советски Союза Маршал А. А. Гречко. Цунна духьаьлда парада командующи тIагагIа машина. Ленина орден лелачя Московски тIема округа бIуш командующи генерал-полковникагаоа В. Л. Говоровгаа дохот, хаа а шца. БIуне гибаькха вола министр. ЦIей дахьала дуаш ю бIухой. Дукхачча ваалиа юха жолт лу: «Ура!».

БIуна гобаьвккхача тIехьагIа Мавзолея Центральни трибуна тIа хьаьгIа а ваьле. къамаьл ду А. А. Гречкос. ТIамка юха а талгIеш еттача сийна майдан тIа гIолла дIадахж кхоаьза вIаштта Iоаня «Ура!» Салют техаш бо; цай тоапи юал. Оркестра лоаваш тIробаш Советски Союза гимн.

Массаш а хьаьоагIача вовлаьнIа гIая хьесай къовгача фрагIаьна — Московски тIема-училищаш

тIехьагIа ЦIеча майдан тIа бол М. В. Фрунзе цIераг1ча Ленина орден Суворова орден лелача тIема Красноамонного Академе дика ба1гIашш. В. И. Ленина цIерагIча Ленина Октябрьски революцен орденаш лелача тIема политически Краснознаменни Академе хора багIараш богIа. ТIехбоа мехка къаьагIа йолча Ф. Э. Дзержински цIерагIча Ленина Октябрьски революце. Суворова орденаш лелача тIема инженерни Академе, Советски Союза Маршала Р. Я. Малиновски цIерагIча бронетанкови бIуш Ленина орден лелача Краснознаменни тIема Академе, В. В. Куйбышева цIерагIча Ленина орден лелача тIема-инженерни Краснознаменни Академе, Советски Союза Маршала С. К. Тимошенко цIерагIча химически краснознаменни тIема Академе, Ю. А. Гагарина цIерагIча Кутузова орден лелача Краснознаменни тIема-фегаоа Академе, профессора Н. Е. Жуковски цIерагIча Ленина Октябрьски революцен орденаш лелача тIема-фегаоча инженерни Краснознаменни Академе дешархой.

Мавзолейна хьалхашка — ТI С. Нахимова цIерагIча Iахьарача форда лаккхарча тIема-форда училища курсанташ. Царна тIехьа тIехбоал — неренийтастиш — десантникаш. Цул тIехьагIа боагIа Московски лаккхарча доавои командни Краснознаменни училища курсанташ.

ТIамка боагIа ТIема-Форда флотен деммаш — форда мехкот.

Московски бусчатка тIа гIолла, каиса гIа боахаш, тIехйоал Ф. Э. Дзержински цIерагIча Ленина орден лелача Краснознаменни дивизе подразделенеш. Трибунаш детташ тIоараш а долаш тIаьх курре гIа боахаш боагIа Московски Калинински суворовски тIема, училищай, Ленинградски Нахимовски училища хIеобаьраш, РСФСР Лаккхехьарча Совета цIерагIча Ленина орден лелача Московски лаккхерча, общевойсковой командни Краснознаменни училища парадни колоннаш.

Ерригга майда, ожена историй тата довл. Бронетранспортераш тIа а гIаш а боагIа М. И. Калинина цIерагIча гвардейски Таманс-ки Краснознаменни Суворова орден лелаю мотострелкови дивизе подразделенеш. Таманкашта тIехьа боагIа фегаре - десантни бIу.

Хийна гIа боахаш йоагIа Ленина орден лелача Краснознаменни Гвардейски Кантемировски танкови дивизе колоннаш. Цхьаха а йоагIоахаш шоай сийле хиннай дивизе тIехьахо Сийлахь-йоккхача Дай-мехкан тIема фронташка, Волгана йистера болабь Праге кхаччалца котлоний никъ а ба.

Мавзолейна хьалхашка гIолла тIехйоал гражданским Сийлахь-боккхача Дай-мехкан тIемай фронташка тIема сийле доаккха советски артиллера.

Маьрша кхиш дарикача тхьа хорх шера Советски пачхьалкхено цхьа сайна дукхаза а кердадерш вай мехка тIема техника, ... карагIдьаммарий хорда тIа эргар.

(Чаккхедалар 3-ча агIо тIа).

ОКТЯБРА НАЬКЪАГIА—КОММУНИЗМА КОТАЛОНГА

[illegible]

...хук Центральни Комитета наьхо йоахко вах. коллективист воlа сиг хьалкеварах, хlакха а лаьг! ца йолийташ колхозни строй чlогlйира, [illegible] еха юрта болхан дегlайоллабоза уьйла тlайолхийнаш хилаза.

Техническ[illegible] прогресс[illegible] мехка экономикин культурни дегlайоллачеа диэза дакъа доац советски lилмахоша. lилман коллективаша къоастамий дукха фундаментальни лоархlаме проблемаш [illegible]. Шорлу производствана lилман бувзам, схьлу тохамаш дахкабош халкъа болхана [illegible] процесс.

Советски lилма эттара кеттера моттиг йоал [illegible] lамеглаве [illegible]. Укх тlехьарча хаьа йоккхий [illegible] лакха температура йолча плазма физика, ядерни физика, дакъе, хьадакъ [illegible] тайнаш. Шоаш хьаххаргlе а даьххlача тайнара йола полимераш хьахулийта перспективни методаш [illegible] химикаша. Маьлара хlамаш хьакхачид биологие [illegible]. Лаьттах [illegible] lилман чу дакъа тоххамашкара.

Дай мехка lилмана тlехкахьа [illegible] хlамаш къоаргlдаьнад космически зое lоманна гlулакха. [illegible] система [illegible] тоаме тахкара [illegible] йола [illegible] космически техника, [illegible] телефонно - телеграфни бувзам, телевидени дегlайхуалара. lальма ресурсаш lоманна проблемаш а халкъе боахама бокхача лоарlаме йола [illegible] чунческия [illegible].

Экономика толамаш, общественни къахьегама онсарле лакхьалао — из чlоагlа база а КПСС XXIV съезде оттаь, хиина боахамаргlен лоарагlа ца боакхаш чакхйоакаш йола, халкъа хьалхоро лакхьаш шоара программа.

Алхха шера 1972 шера СССР-а [illegible] гlулакхеча [illegible] хел [illegible] 9 миллиард сом йоахкаргlа хул. Укх шера дикка лакхбаьй довий, хьехахой, дошадуха ха йоацеча [illegible] воспитателий къахьегамах тела мах. Лакхбаьй студентийн юкъерча специальни кешара [illegible] стипендий боахам, ахча дукхаргlа хьахалу больничнашкачa кхачанаш колхаштеа. Цхьан шера 4,4 миллиард сом дукхаргlа хургда общественни потребление фондашкара боахача неха [illegible].

Дlацшна [illegible] дакха дlахо а lалахмате дукха хьалху [illegible]. Укх шера [illegible] хоаргла. шоай [illegible] моттигий хьалаш [illegible] сегр.

Халкъа хьал-тоьо лакхьара программа тlа оттадаьа къахьегамах тела мах, общественни потребление фондашкара тела дахоши [illegible] хадиаза лакхьалта [illegible] хьежжа бахча [illegible] дукхаргlа хьалелга а, гlулакхаш дукхаргlа доаге а. Алхха укх [illegible] дlадахача хьалл шерах итт [illegible] промышленноста дайгачен дахачайн доахьошха болх бе йоаленнай потребительски продукци [illegible] йола [illegible] кхоатта иtт гарга хила предприятии. [illegible] производство, мощностaш [illegible] сегlа [illegible] реконструкци [illegible] болх [illegible] гаргта цех, фабрика, комбинат.

Хlара шера [illegible] тохара [illegible] товарашка, [illegible] ассортимент. Укх шера итт бетта [illegible] кооперативни торговлега [illegible] 144,6 миллиард сомна [illegible] промышленни ноанпотребительски товараш. хlаьта укх 7 процент дукхаргlа хул 1971 шера ца хила [illegible]. Дукха продуктай [illegible] 9 процент дукхаргlа, [illegible] —3, фуни — 14, культурно-бытовой гlулакхаш хьалча товараш — 13 процент дукхаргlа. 1 ноябре кхачалла торговлегеи общественни кхачарген дlахархьачай сохьх [illegible] миллион тоонн дукхаргlа [illegible].

Общества матернальни хьалтовро [illegible] ихьана доккха къахьегамйоттa дlадаха духовни хlамаш а. Советски Союз — халкъа образовани культурен лакха йола мохк. 55 миллион саг ва вай доакхаш [illegible] образовани [illegible]. [illegible] дукхаргlа [illegible] газеташ, журналаш кхоли [illegible]. Хозяъа художественни [illegible] литературен искусстви [illegible]. Советски [illegible] хозин вахаре тlа - тlа боккаргlча [illegible] да кино. телевидени, радио. Шоай талант, знани, [illegible] коммуниза хьаlьора дlатеш Советски lилмал латтача [illegible] хьалхечача lилмани [illegible] - технически интеллигенцие, харта боахаш специалисташа.

«СЕРДАЛО»

2-гlа агl, 8 ноябрь 1972 шу.

[illegible]

хкоачашъяра, вай Даьхен миз дlато лакхбаш [illegible] гражданска боахо.

Хlана моттергдо [illegible] сонах лаьттача, [illegible] йолла [illegible]. Питилетки йоллайн шу [illegible] Хьара [illegible] гача доакъоша нийса беча балла доархlам. Промышленни предприятийн гlишлошъеча организацейн коллективаша lалаш де дезар производство гlишлоелгане начаьдаьккхал [illegible] кхоачашъелга, производственни мощностийн сихаргlа карарттое, резервах биозаргlа, найца вай [illegible] технологи [illegible] къахьегама онсарле лакхъъолах, производства эффективность айлра. Машав [illegible] техника [illegible] матерналаш а хьурмат доаш дlахейташ [illegible] Экономие режим. КПСС ЦК-ей Советски правительствои из хlадаьхеча тайнара. кхоачашъоло чlоагlа [illegible] вай планаш кхоачашъоа. Болх беча хlора моттиге къахьегама [illegible] нlоаргlа [illegible] продукци дукхаргlа [illegible].

Партен начахьаладиаа дlахо а къастта уйла тlайойтаргьа юта боахама дешаштa. Колхозий совхозий материально - техническа база ихь а дукхаргlа тlагlертта чlоагlьахаа, комплексни механизаци къехахьаа, лаьттаьа шоргlа меноравна ала, юта боахм минеральни удобрени хиимизатинех ихь а дукхаргlа lалашбаза, кердаргlа йола технологи сихаргlа кхоаьоза, производства ду доал тогаьаlаш теадиза, онсарле лакха йола [illegible] къахе ма мотта стимулирова [illegible]. Юрта боахама, интенсификаци [illegible] вай партe йlаьхача хана оттадаьа, комплекснг программа кердагача халкъа юкъера гlулах да. хlаьта [illegible] лоарагlа ца боакхаш кхоачашъоргlолаш а.

Хlана шоаш чакхдаьхача бойлама гlулакхах хьацикарань масса охlоралара ловоlаш, lоаш оппыт вlашагlтохаш, мотйохаме производствен эффективность дlахьара. доахаш lантаяа доахкара дика вlаштlехьдаккхара, 1973 шера лакха хьачкъам кхабара, питилетк, хадаиш толамк кхоачаъяра тlаевзаь [illegible] ихи тlа а къйчен а мотира партийни организацеш. водхазьйн совхозий болхлой.

Новкъостий! Социалистически общество дlаро дегlайоаргlа, коммунизма материальна - техническа база хьаьта дукхахо хьале. В. И. Ленин ваь 100 шу ихаха [illegible] седане доклад еш новкъоста Л. И. Брежнева аьххача тайнара, [illegible] наргlа хьадаханаш вуттача [illegible] гlен эттара творческегlен дехьар [illegible] доахлlлуш [illegible] экономикана доча хулгалах тайша да «Ухдоаш, общественна вахара кхьуа [illegible] а. практически йоацеш а ихм [illegible] а [illegible] йоахкоеш [illegible] йола [illegible] решенеш. Экономика — из а ше дегlаехадара [illegible] ке да проблемаш хьанечайташ йола [illegible] организм».

Вай дерригача боахама гlулакхаш бола кертттера бустем, юнтеш а общественни къахьегама онсарле лакхьало. Духьал чу хьокхамга гlоаля [illegible] духlалоала йиш хургьа [illegible] производство технически лайсъхара. хlана болхлочо. коллектив [illegible] экономики дегlайоалелоа [illegible] кхоачашъоше [illegible] даькъа, боахама дахча хулдаш хьинначоа.

Иаслагlча питилетках хlаихача хаиа промышленноста болх беча шьан сага доахlаш 12 процент лакхъенна къахьегама онсарле. хlаьта приборастроени, автомобилйш, [illegible] химически. хlара, химически [illegible] лакха доакъоша — иам а даккаргlоа боаме. Цхьабаьъа. халкъа боахама [illegible] сферашя из дlахо [illegible] тоокам болтала lальмата [illegible] а, цхаттьа укхьа [illegible] йолча [illegible] вай — сага [illegible] хьалелмара [illegible] гlулахаш, профессиональни гонзал, болхлой [illegible] хlевита [illegible].

Цу шаьрча укх тайнара [illegible] «Известия» яхча газета тlа Екатерина Яковлевна Демидова, «Рабочий» яхча [illegible] фабрика ткачиха:

«Хlана вайх, болхлоех, хlаьа шой къаьстаа питилетке. Цу тlа доала хlама [illegible] — хlара [illegible] а, опыт а, фабрикага войтава [illegible]. Питилетка шой а тха [illegible] а. [illegible] тайнара, сона хетачох тхо [illegible], [illegible] сиша уйлайча, совоа. болх беча вагагара, [illegible] а [illegible] а я.

[illegible] ай [illegible] хла [illegible] а [illegible] ихь а [illegible] а [illegible]. Хlаьта «массапод» а [illegible] — [illegible] хьагаа. Сох, хьох, вай [illegible].

Новкъоста Демидовой доа лача да. Цо хьега къа — коммунистически сакхатам хилара, вай [illegible].

[illegible]

Дикала проблема комплексни маlан долаш я. Из къовстае езаш хlараа дlадал эттара тlехьара наьлош хьош бараша а, бедал, пошлола еттеш йола узлаш детальаш, оборудовани, отдельни ушшов материалаш лоттанаша [illegible] дlадашш а буьешш [illegible]. Дика изделен — хlара болхлочо хlара операце тlа цlена, квалифицировани къахьегарах, технологи [illegible] хьвтаргехьар. Шоай организацьяра производство организатора а лайе дезаш, тlехника продукци архелара. къахьегама онсарле дахьро а сиша, техника [illegible] мысльта, [illegible] прогрессивни йола технологически процессаш [illegible] дlадахаш [illegible].

Укхаз шой гlулакх де дезаш да экономически мобальни стимулирование эпа а хоаш найда дахьга. Социалистически боахама доал даро лерхlар повщрени ира тайн-тайнара гlулакхаш дроал сонгlа, баьча балхах хьахулачох чlоагlа белитоахаме хилар — моральни а материальни а белитоахаме хилар а да. Из принцип дерригача болхлоста а. тlехьарча кеглаш боахама кузгалошта а ца йоагlаш, массанна йоагlаш хила еза.

Социалистически общества тlатlа диззаргlа lалаьшду личностa материальни духовни хьашташ. Цунна гаьадоал хlара къахьегамоачуйн дерригача халкъен хьаштош хьалаш хилва. Советски наха къетаду социализи йолаш личностa хьал - тоони латовиттен лоар Даьхен духьа, хьета къа доага, общественга личноста тlатlа дукхаргlа хьалехо общества личностагара дукхаргlа хьаленова духьаь дувзадения хилар. Цундуа [illegible] йолаш [illegible] тетах шой хьал - тоо тоо гlертар [illegible] — стяжательства, спекуляция, социалистически дола йоахавениа, лодырьство, советски гражданина сийлен мах [illegible] хилар. Дlадаьча хамах юкелисча воча гlулакхаш, духьала, коммунистически нравственноста принципаш дlавзахьхьара тlехьа лоаттабеча къоасане боахка [illegible] коллективан, [illegible] общественни уйла, производствен [illegible] политически хьинар, [illegible] партийни организацеш [illegible] йолх.

Мехка халкъа боахам дегlабоалабора планаш кхоачашъеча хуча дукхаъе капитальни гlишлоштьара гlулакхаш леладар хьаьш да.

Питилетка хьалхарча [illegible] шера бола бе йолайнийтаргьа юкъара лаьоархlача 170 миллиард сома маьхл кертттера фондаш — из кхозза гаргта дукхаргlа да тlеш хилале хьалча шерашка мел хилача. Боне бе йоланлийтай дукхи тlа эттара бокхаргlа низ бола Красноярски гидроэлектростанци, Тольяттера волжски автомобильни завод, металл, минеральни удобрени, синтетически хьоаеий, машенаш ю кенда мощностам. Гергарча хана электроэнерги дургья Средни Азе эттара йоаккаргlа йолча уникальни Нуреки ТЭС-а хьалтарча агрегаташ.

Гlишлошъерий толамаш шоо йолаш дац. Хlаьта а капитальни вложений эффективность лакхьара халкъа боахама йоакха торо лайдо низиза юс. Дlахо а хьалха къовсам лоаттабе беза пестасаш дуккхача моттигашка гlалоьара, объекташ хьалъарен мощностам болх ба йолалийтарй хьаьаш дорахара, кхахдахаха дола баллаш хlаьзигаргlа хилайтай, гlишлош дукхаргlа а хаьргlа а хьалъера тlехьа. Из де деза халкъа боахама дешоргча доакъошка. Халкъа эш товарийна доахкеца «П» группе къаьста а деш.

Капитальни вложенешта планашовани ен а найда мезн а эттара хьалхеча аргlеине торд а аз халкъбоахама эффективноста критерен. начахьалдхая къалача хьаштеш хlадехаш, хlара а йолаш йола сантота эшаш йоала объектеш хьалъоа капитальни вложенеш тьежеш йола уврресденирени местничества тенденциена юха а еттаи. Шоха ян гlишлой индустрие болллоша, мортогоча, партийни советски организацеша гlишлошъерен мощностам болх бе йолалийтарен планаш йоаза кхачашъйова. капиталовложенех [illegible] дукхаргlа хулийтаро де мел дезар дертхьалах.

Общественни къахьегам эффективногlа хул из дикаргlа вlаштlехьабаккхача, производствано доал делга дикаргlа вlашагlдекхала. Цу деша КПСС Централни Комитетоа СССР Министрий Советоа къаьстта тевкам тlабохийт. Дукхаш да эттара хьалхе халкъабоахама дlапиорвани ира lилман боарам айбелга — леннача хаивен дукхача хенарек, отраслевойн территориальнии, технико - экономически социальнии. Лоархlаме да боахама - политически лекхаваш кхьачашlеча шотта, комплекско, системно хьенкагра.

Мехка вош да лоаргlаш дола lилман техникан, практика мел модача еоанслие отвалшта мехеа [illegible] стритенизика. хlаьта шотта доал дааа методика. Хlаьта а доал дара [illegible] организационни формацах юкъакуваьча [illegible] - административни [illegible].

[illegible]

тоьал кеола техника юкъейолалеа дешашта а теркам тlа ца баьхиттар ххераме да lилма - технически экономически дегlадоелгlилга. общественни къахьегама онсарле а дакъалга шортга лепхгиайна, хlаьта из вай хьлайта йиш яц.

Хlанзарча хьалашна эттара боккхаргlа доархlам болаш да производствана махкаргlа йола lилмa разработкаш прогрессивни технологически прогрессивни [illegible] йоалаш. lилма - технически прогресса хьалхарча отбемашна шьлара мел- эшаш долаш да вай; производства средствашта обществени доалахьен боахама планови системен. [illegible] lилман [illegible] [illegible] техническ [illegible] кхоачашде а деза XXIV съезадо оттадаь lилма - технически революцен караглдаьнаe боахама социалистически системана сгапрессии вlашагlтехара деххаа.

lилма - технически прогресс синкъенга — доал дара болхлойн lилмахой, специалистий, болхлойн колхозхойн юкъара декхар дерригача мехке. хlана республике а экономически районе, отраслей поседоннeд экономически формa чакхйоаначе [illegible] съезда решенеша ма йаххаа, производствашин коллективашта низкъало йола планаш уттае, кердагlен дикагlен йола продукци арадоаца, lилма - технически караглдаьна дикаргlдаp балха юкъадоладе гlертаргбола экономически организацеашни хьалаш лела а хьалаш а деза вай.

Новкъостий! Коммунизм хьалъяра ерригча историе хараде йиш йоацаш бакъду вай дlахо ме долх советски халкъа социально - политически тхьоаргlо чlоагlлуаро, общества йоакхаргlбола юкъара хьежжа болхлой классан лоарlам лакхлуга. Из закономерность гучайоал эттара хьалха Коммунистически парте беча балхаца, цо лерраргlа дахача классоеа политикаца, хlара деша яьзза деча доклада. Парте общество кхохаь социалистически хьаштийн болхлой классан коммунистически идеалийн лаода гlа, советски наха хьалагеву нун революционни традициеш моваламе.

Цу балхо башха лунa гlулакх ву. Коммунизма гlулакха мутlахьа хилар. къахьегамен политически хьлянг гойтар, коллективизм, моталочен, обывательски мел долчуна гоемали эгlазали хилар общества деррогача доакъой, деррогача къамнйн ноахалгlен советски наьла оамаш а хиэна дlаоттаи латт.

Дуккхача миллионийн коллективни хьаькъалица хьалх дегlаенча социалистическом общества lалаьмате йоккха паковзъа, марксистско - ленински ноаполитен тlара мах бу цунна дуларгдолчоа, хьаь дlахо дегlадара гераальни перспективаш. КПСС XXIV съезда исторически решенеша, цун Централни Комитета сромгача партийни организацешта де лерхlар йух хоаш уж решенеш хкоачашъеш беча белхо юха а бакълу вай парте болхлой классашь, советски халкъа политически хьинар де хьлар сийленцга хьлаэттара чlоагlаргlа мийгара дlадехача партe хьажа ханна ира масса молдаш ерригера эшиарова мах [illegible] хьарахо лакхду.

Октябро хьажхеллa общественни строй — из бокъонца халкъа lальала строй. Из демократически хьлар къайтаргlа чулоша къахьегамхой депутатий Советаш. Цар дехкаоаш геттара дукха да — йоанхи йоацеча поселкe бахча наха хlара дениа нашчун йоакхо эттара пачахьалкхен къаьра лоархlаш бола йоккхий проблемашш къоастара. пулна ихьана lалам доадалн сакиа шоаш а йолаш. КПСС XXIV съезда указанеша ма яххара Советий болх [illegible] хьалаш ба. Иаслаглa питилетка практически кхоачашъяра шоо хlара дакъа балла боахам лакцдy. Цунна лоархlам болаш гlо ду дукха ха йоашеш гlайлабча Советий депутатий статусех долча Закона а. Цу закона йолажешч вахаре йоалане советски демократи дегlалва боакха гlа боакхзалга хургда. халкъо хеожагlан сийн хьачарак айдеогда.

Парте массайн а, профсоюзех, комсомолах, кхыча массови organизацех гlо лоаш, йоакхо ю общественни гlулакхаш къоастадеча къахьегамхой даю хlакаргlа юкъатавзга, коммунизм хьалъеча наьр инициативен вlашагlкетара айдуеглоаш новкъостa дара.

Парте коммунисташ, беррига советски нах хьалкъобу большевистски принципиальноста уйла хургlелаш, шой къахьегамах хьахилар соцта ца воалаш тахка хоаш, кораглдаьмачох кхоачам ца беш, сьлаш бевза дикагlа болх ба дукхаргlа хьала гlертаи дургболаш.

Парте кlаьл ца луш чlоагlйу иахацара шой бувзам, болхлой классера, колхозни ахархой, халкъа интеллигенцие, вай мехка дерригача къамийн кероаностийн социально - политически идейни чlоагlйоа. Цунца социалистически строй низ. Цу никъо гlой ца вай котдаргда!

II. КПСС XXIV СЪЕЗДА ДУНЕН ХАЛКЪАШТА ЮКЪЕРА НИКЪ ЧАКХЬОАЛАЧА ЛОАТТАБУ КЪОВСАМ

В. И. Ленина вай партега васташ доаа маиор бакьан, тlеша хlорана духьала къовсам лоаттабе, халкъаш социальни хьамала кортамукъа долаш хилийтара гlо де.

Арахьарча политика [illegible] принципаш хlандарча хана кхоачашьеш КПСС XXIV съездо

[illegible]

долаш, [illegible] прогр[illegible] машар безача низаша хьал а лоацаш кхоахам хоалуш лаьгlбенна, пачахьалкхенашта юкъе лелача гlулакхий практикана шоа кlоаргагlа йоагlа машаре [illegible] принципаш.

ССР Союз хьаь 50 шу кхачарга долхаш Октябрь ду [illegible] довккхаш курал а, еш болгалде йиш йолаш да вай советски дерричахьалхе хьалъеш тахка пролетарски интернационализм социалистически содружества мехкашта юкъерча гlулакхий [illegible] къарча прогресса низ бола фактор а хиниц дlаоттa хилар.

Керда общество хьалъеча, экономически вlаши гlо [illegible] чолна — [illegible] социалистически [illegible] программа мехкаша доаха толамаш, царяра политика болх вlаши дагабувлаш лелабар — цу дерригаша социализма позицеш чlоагlяю, цул дуьен халкъашта юкъера сий лакхду. Дуьни тlа хулача гlулакхашта гlа-тlа чlоагlагlа воздействие [illegible].

Польски Халкъа Республикеца ФРГ-ен юкъе даьча договоре севна европейски [illegible] тlаьа чакхбаьккхий тlехьара дlалоаш хувца йиш ца хилара принцип дlахьаь Советски Союзаи Германе Федеративни Республикаш юкъера договор шой низах довнад. Малхбузен Берлина хьалхьехьара [illegible] оагlош соглашение хьо. Европе кхерамзе чlоагlа дургlйола гlулакхаш дара начахьалкхенаша ихьана къахьегара вна хьалащ отталла да. Германски Демократически Республикан ФРГ-ен юкъера гlулакхаш, суверенни къачарех тайша йоахлаш пачахьалкхенаш уж хилара тарра, вlаштlехьдаха дизз, уж Вlашагlкххиттача Къамий Организацеe хьачуъла, дерригача юкъаьаша ГДР лоархlаргбола процесс чакхъахкаа ав, ФРГ-ен Чехословакеца юкъера гlулакхаш дерlхадь доа да хьаттаттай.

Европера хьал дерlалаккхара цу даьа дика даьа хьлар СССР-н цхьалочача малхбузенероперески мехкашта юкъера бувзамаш дегlадахар. Францеца ихьана гlулакхаш леладара, цуна политически [illegible], боккала боарнга кхачад вай. Вокха болх беш ба ФРГ-ера вай гlулакхаш онлан тlара тоадара, Толамца дегlбух Финляндецара, скандинавски мехкашцара, Австрецара, Италецара, миттахкьча пачахьалкхенашцара вай бувзамаш.

Континенте хкерамзе lалашъяра, хlидарча хана европейски сотрудничества идея чакхъяккхара боккха лоархlам хила боаш а, хьагулъеьа цунца хьашт мел дола мехкаш принципиальнo рьаза хиннa йола европе юкъара совешана.

Совещани толамца чакхъякхаро керда хьалаш хьалелларгад ихьа тарра бокъонаш хилара, вlаши чу ца гlертара, дика дойлабар хилара.

Дунен халкъашта юкъера гlулакхаш дикаргlа хилийтара шерагlа перспективаш хьалеллачний лакхарча боарам тlа советско-американски переговораш ярца. Уж переговораш [illegible] дерд балар машиш а мехка юкъера гlулакхаш дlахо теадара, тайн-тайнарча доакъошка ихьайола соглашенеш а йор. Мунца [illegible] доаргlа вlаши бах барт ихьча пачахьалкхенни четах бе ца хилар. Из СССР-а США-а халкъий хьаштена дlадахарашца боаца боагlаш хилара сонгlа дунен халкъашта юкъерча кхерамзаллашта дlадахарашца а богlаш бе.

Москвски переговораш бархат даьйаш хилар оагlонаш ихьатарра болхена йолаш ихьатарра кхерамзле йолаш, мел юкъе болхабе а кхерам оттабе гlертаьга дlадахкхара, хьаштеш вlаши дерхlара, дунен халкъашта юкъерча гlулакхашна тайн-тайнара социальни строяш йола пачахьалкхенаш машара цхьана кхара принципаш чlоагlъяра гlулакхаш вар даь хилара. Москвски переговораш чакхъяларо хьахьеккхар реалистически гlулакхага хьажача эттара чоалханегlа йола дунен халкъашта юкъера проблемаш къоастеча хоалум [illegible] хlамаш дарга кхача йиш хилар. Хlана моттерa дар це бен барт лерагlа вахар чакхбаккхар.

Вай мехко [illegible] а вахаш дlаьа яхаш а ца чlоагlа [illegible] европейски континенте lалашбаьна lен ахьаьхьа а lалашбе безаьга. Вай айхьа доттагlлен бувзам а кхьане гlулакхаш а ца Индецца, Афганистанца, Бангладеш къонача демократически пачахьалкхенаща. Вай боккхача лоархlаме лерхl Иранаца, Турцеца, Пакистанаца доа бувзамаш шордар. Терошаш йолаш а советско-японски гlулакхаш масса а оагlоравха дlахо дегlадоаладара а.

Советски Союз гlерт Китайски Халкъа Республикаца гlулакхаш тоадаь. Тlехьарча хана ленински кулгалахой, хоаш ма-дарра, дунен арененара шоаш дlахаьна хилар хlадакха гlертаж шоай арахьарча политикана юкъе ихьйола корректаваш еш ба. Из цитта дале а, цул дара хьалха саниа антисоветизм, дуьен социализм, дунен халкъашта юкъера коммунистически болам вlашагlбеккхар, а бохабар, а наькъ тlа латт. империализмана духьалара низаш вlашагlдахара тlаберзабе ба. Из юха а гучадаьлар ООН Генеральни Ассамблеи хlанзарча сессе Китая гойтача негативни позицеца, Пекински кулгалхоашта хьалда духьала долаш а вай хьалха санна КНР-цара гlулакхаш дерттlа лелара тlехьа да. Из вай партe принципиальни лаь ба, из бахьбахь дарто XXIV

[illegible]

Дунен халкъашта [illegible] хкохкам лаьгlбара хьина [illegible] КПСС-е реалистически [illegible] ду дунен тlарча хьала. Халкъаш социальни къамаш кортамукъадаа гlертаьга сонде гlетащ империалистана [illegible] кхоладелга а. Малхбузен [illegible] гlоалета [illegible] америкакски тlема промышленни [illegible] дайн НАТО [illegible] стани, мича тайнара а [illegible] [illegible] герзаница lалашбелга сихдоаза чlаберзабу.

Цу дерригена вай мехкараьи [illegible] гойта. Сийлахьбоккхача Октябро даьккхар, социалистически Даьхен кхерамзле чlоагlа лоаш.

Вай вохк — империализм [illegible] тайчача балхарь къовсам лоаттабу керттера [illegible]. «Советски Союза арахьара политика, — аьнад новкъоста Л. И. Брежнева, — хиниа а хиннай, я а я, хурга а, социалистически, ленински, интернационалистически политика. Вай дунен халкъашта юкъера кхохкам кlаьдбаргахьа да. Вай — чlоагlагlа [illegible]. Из [illegible] вай хьалда дуьхьал духь агрессе [illegible], халкъаша кортамукъадалара [illegible] лоаттабу къовсам [illegible] тайпара а [illegible] гlулакхашта [illegible] бохьонаш тахханра.

Советски Союзо хувнен [illegible] масса а вагlоралxа гlо ду [illegible] Вьетнама халкъа, Лаоса Камбоджан денал доача патриоташта США агрессеа духьала лоаттабеча къовсама. Деналерча уйла, вай вьетнамски машарий яхоеча ца дуца чlоагlалоа, царна СССР-е, ихьча социалистически мехкаша экономически, политически, тlема хьанъельа дача гlоно, дерригача революционни прогрессивни низашна ун хьаьккаро, дlахо де хlина деналеча наьнан вьетнамски халкъа хьахъельара империалистически агресса дактата.

Пролетарски интернационализма ленински принципашта тешаме болча Советски Союзо дlахо а шийгара дагlар дерга вьетнамски патриоташта американски агрессеа духьала, хортамукъадаьи шоай лоlамах хилара, шоай даьхен кхел шоаш къовстабоххьа хилара тlехьа лоаттабу къовсам теэрабиц чакхбаккхара.

Тlехьарча хана кхьадоа гlулакхаш дlха вьетнамски проблема къоастара. Париже хинача переговорашка соглашени ийр Вьетнама США болабь тlом соцабера. Бакъда, цу документа йилладаза дульаш кхадаиар. 1972 шера 26 октябре ДРВ правительствос хьаххайьань цу хьалъельара ДРВ мехкан хьалда хьалоеш Советски Союзо. Вай лерх! ца моттига сихаргlа соглашенеш кулгаш яздергдарга. Из нийса доагlаш хурга вьетнамски американски халкъий, дунен дерригача халкъий хьаштеаша.

Империалистически низаш чlоагlале лувкача Израила мараексолистски политикана духьала къовсам лоаттабеча lарбий халкъий доттагlе союзники санна гlулакхаш лелаьа Советски Союз. Вай-дlахо а гlертаргда оккупаци иная lарбий территорей тlара израильски дерriга эскараш дlадаккхийта, Палестина lарбий халкъа законах йола бокъонаш лерттlа лелайта. Гергарча Малхбоале ийкълоих боаггlаш болен машар оттабара хилийза [illegible] хьал да из.

Вай мехко ца дукхаш лелабе прогрессивни lарбий пачахьалкхенашца доттагlлен бувзамаш ихьана гlулакхаш леладаран [illegible]. Египта премьер-министра А. Сидки духха на йоацшой Москве хьача визито, юха а тешал ма деррa советско-египетски доттагlал боккхача лоархlаме фактор а, шинна мехка халкъашта гlулахи деш а империализмана духьала лоаттабеча къовсама [illegible] хьаштана дlадехачун дарри тlа леладеш а да. Тlехьарча хана къа а чlоагlагlа хинад Советски Иракани вай ихьана лелаьу гlулакхаш. Толаме дегlаухаш да къаче дукхача lарбий мехкашцара Советски Союзо гlулакхаш. Империалистически низашен дlарна гlо дерашен советско-lарбий доттагlал доаде гlерташ леладарош чакхдовлаш дац.

Хlанзара цу [illegible] хулаьарча [illegible] а, шерлу цу хилар. Социалистически мехкаштa ихьана [illegible] тlема [illegible] къаьшта lоткъам беран духьала, машар, демократи, социальни прогресс баьхьан хьинар гойташ я капиталистически мехкий болхлой классо. Алеп Африкая кхона шоай лоlамаха йола пачахьалкхенаша, кхьаш кортамукъаа бахьан лелабеча болама тlехьа къовсам лоаттабу денал дола отрядаш. Латински Америка прогрессивни мехкаш.

Империализм тlагlортарен Халкъа ихьоагlен правительствена духьала чурча реахе лелаьу гlулакхаш юхаьетта кхьачарех тайна болаш мохк дегlабара, онвазн тlара социально-экономически хувцамаш дара тlехьа къовсам лоаттабу чилийски халкъ лоархlаш а хьалло... [illegible] а бе советски нах.

Капиталa мехкашта дlахо болам у вlаши духьала латтача низий поляризация. Монополеш тlагlерт халкъий бокъонаш эшахара хьакиттатте. Боккха шуть хилта къахьегамхой хьа доал тlема дlаухийта геттара дукха рувлеш, бе болх ца хилар. масхлаш къахьегама массаза а йоакхаргlа дулаш латтилга, инфляци. Иралуш йоагlа империализма керттера вlашухьалеаш — къахьегамаи капиталаи юкъера вlашдухьлелаш. Классови доацаш сихлуш латт. Капиталистически эксплуатацени режимаш [illegible]

[illegible]

Хьана [illegible] реакции [illegible] йоагlа [illegible] хьегаргlа [illegible] кердаргlа [illegible] доахаш керагlа дарлг.

Хеве ма хилларе укхаза машар ихьана дахилга хила йиш ма. Цу къовсаме юкъмоттиге латт хlанзарча хана керттера дош; общественни [illegible] чlоагlа наькъашка гlоргдa.

Хувнавучина [illegible] капитализм хозье, къоагае, ма lехабе. [illegible] дlаойражзo капиталистически строй [illegible] дача индустриальни общества цун [illegible] хилара обществах» а тlехьа [illegible] Капитализм цуи ерриха, социальни човнехи анпехи мукъайоаккхаш йола тамашийна [illegible] [illegible] технически [illegible] хириклии гlулакхаш бокъонча долаш долчуцин вlалла а доагlаш дац. Хестаь «индустриальни обществе» хьаь шой вlашадухьалелаш [illegible]. Цо хьакуйт социализма капитализмай расширенни воспроизводство.

Буржуазе идеологий дерригa [illegible] теоретически [illegible] хьалдерзьдаь да къахьегача наьха дегура социальни революци хиаи цгт ма хилли е [illegible] уйла а дlа [illegible] дуцн [illegible] стически капитала апологетий хорц прогнозаш а ца доагlаш Марксан, Энгельсан, Ленинан маьлхлеча сонопаша дегlадоагlа. Социализм — из а бокъонца беttболо, махара шийса йолга хьалыло конвергенциона йола [illegible].

«Неокапитализма» идеологий хьовсаду общественни прогресса керттера низ, эксплуататорски строй хьаттац тlара дlадахна а дуна хувпара марксистски программа чакхъенна а могаргдоаш болхлой класс йолга. Цудухьа миттa чlоагlа кхор уж болхлой класс вlашагlяххийта а хьоттенгa а хилара, цудухьа миттa чlоагlа атака ю цунна.

Буржуазе социальни заказ кхоачашеш антикоммунизма теоретикаш хабараш душ болхлой класса шийг революционни, иаро «обеаьбь» хьаж. Болхлой предпринимателийн эксплуататорий — монополистий «социальни партнерсти» а хьаж чlоагlдарга кхачалаш дибар дуьи мар. Къахьегамхой барт бохабе, классови апати хилара уйла чуйоссе, монополеш тlагlортара духьала ца боалан бита — из да буржуазе идейни гlоначий бакъонча дола политически деларlар. Цу хьажедьа къаьстта чlоагlа сардаргlа бахана бе социал-реформизма лидераш «ъаьвдельара» оппортунисташ, масса [illegible] тайпара ревизионисташ.

Бакъда, молара хьаду буржуазе цун идеологаш де лерхlар. Забастовочни болам айбалара, болхлой класса политически [illegible] хьан чlоагlалларен цун мутlареш [illegible] бахьлу къовсам лоаттабе из кийча хилар. Атаве ча классен цун коммунистически авангардое сийлена кхоачам а [illegible], хlана кхоачашдеш а де къахьегамхой мукъьабехара къовсам хочуи, социалистически революцени айбаran лелачух интернационализм декхар.

Дунен халкъашта юкъерча коммунистически боламга а империализмана духьалара фронта ерригa отрядий ихьаьоаргlо чlоагlъяра йолх да лерхо роль. Дунен тlара болхтай шарара тремлам хьакхьекхар 1969 шерарча коммунистически болхлой партей Дунен халкъашта юкъерча совещани тlайнйа империализмана духьала лоаттабеча къовсама ихьана гlулакхаш дара платформа шах сарцаргlа бехара низ болаж эффективни хилар. КПСС дlахо а хlааа цу дуьн къовсам лоаттабеш хургъ коммунистически болам марксистско-ленински идейни - политически цхьатоенна хилара тlехьа, хlанзарча хилара эттара чlоагlагlа хьинар долаш [illegible] маргиш политически низ ма хилара хьежжа.

КПСС дунен халкъашта юкъе бу болх, партe Централни Комитета арахьарча политика юкъеш низанатиева вай мехка беррига къахьегамхоша чlоагlа къобалбеш, ихьалдлоаша а. Коммунистически парте хьахкьалере политика бахьан долаш тешаме lалембеь ба советски наькъа машарара къахьегамх, коммунизмега бохача наькъа тlа толамиа дlахьалха дахара деррига хьалаш оттадеш. Советски Союз дlахеро [illegible] интернационалистски политика [illegible] халкъий ирлан тlарча вахаштaш. Парте дlахо йоахче хан а ларха [illegible] ца йоалаш дlахьерга ленински арахьарча политика никъ ше да дахлаш чlоагlа хьаллоангагlа лаьттан тlарча машара гlулакх, беррига къахьегамхой кортамукъдаьли [illegible] къовсам лоаттабаргba.

* * *

Новкъостий! Советски нахе Октябре чакхдаьнача тешаме да, тlагlертаи лергlен кхоачашъе уж вахаре. Вай ленин сийланьча баххашлоачуна, чlоагlхьуш лаьтача халкъий доттагlало. планета тlа гlоала цоталена йоагlача социализмана хьагу коммунистически идейи хьаргбола ма.

Дуккхача хьавар латта советски халкъ курал еш да революционни ленински гlулакх бахьан къовсам лоаттабеча хьалха отталечески масса шийга кхачарах, теккамах чакхъенча дaзигарле — КПСС деташ lураууттадеш кулгалдеш дала цо тешаме деша коммунизмега бохача новкъа.

Дахадда тураьй советски халкъ!

Яхйла Советски Союза Коммунистически партe — социализма коммунизми хьальеча вlаштlехьдахар!

(Новкъоста К. Т. Мазурова доклада чlоагlа уйла тlайнйита ма а дейтlар дукхаза тlеерган [illegible] а [illegible]).

(Нистедоалар, Доладур 1-ча агіо тіа).

Йоахаш тоаьхь-на. Хіанзарча хаьа этара толамаш долча герзаца кийчдаьд вай эскарш, флотш, цу дакъе тайп-тайпарча гіулакхацтта дахьхіача ракеташщи а.

Исторически музей [illegible] хьайнагіа ПВО ракетин бlуьна [illegible] новкъа. Хьоттам нахна басса бале а леррах байсанцех [illegible] хана а вай Даьхне [illegible] лорам цар! Цу [illegible] герзаца фегар [illegible] хіаллакдуьргіа [illegible] раеш долча объекташна уж гіира гіама, лакха, лоха яле а.

Парадаа дакъа доал Ленина [illegible] ден лолаеча путиловско-кировский гвардейски зенитно - ракетни полка подразделенеш. Тіейхьа оперативно - тактически ракетий колонна.

Будь бала боагіа Тіема-Флота баллистически ракетий колонна. Даьхен форда доалонаш дораду тешаме ха а хиина, діэттий вай флот. Цуи тіема кема дерд а хи нlал гіоллаа гіалга кхувсача, дунен океана [illegible] стагіуа объекташта хіаллакдаш [illegible] дальь атомни водадоли лодкаш. Парад чакхйоалаш, Шеча майдан тіа боал стратегически гіулакхашта лахьхіа ракетин бlу. Из бlубоалтьш бола марш дlайоалаш шоаш лелйча, кхувсача установкаш тіа латтача хагегіча ракеташа. Тіех чіоагіа дlоахал телача доагорна латаь, континенталийта юкъе кхувса кхо лагіа доала ракетийн тіехйоал майдан тіа гіолла.

Парад чакхйоалаш этара тіехьа боагіа низ бола стратегически ракеташ. Бlарга ца байнача тайпара боккха низ бола ядерни заряд практически - доалув доалаш гаьна хьен малагіа континент яле а моастагівуь объекташ хіаллакьа могаш я цlерех хіарам.

Тіемахоша - ракетчикаша, Цlеча майдан тіа гіолла шоаш тіехь [illegible] Цар советски халкъа, хьамсарча Коммунистически партена, Советски правительствана рапорт яь социализмолекх коммунизманех [illegible] марах.

Тіема парад чакхйоала. [illegible] гіа из чакхйоаккхаш тіехьа боагіа сводни тіема оркестр.

Юха я цхьан юкъа соам отт. Шеча майдан тіа. Цул тіехьагіа [illegible] лекхача маршкий [illegible] Цар амарагіа гіа боал [illegible] Шеча майдан тіа боал [illegible] колонна доахьаший. Ше костюмаш юхаш, цlа байрахаш бе йоахаш бола знаменосцаш, [illegible] майда молаш дlоавнс ГУМ-а яхана дlоалала.

«[illegible] хифра хулийташ [illegible] колоннащ.» Байракханта [illegible] гіолла хьотт лозунг: «Хоастам хилба Октябра!». Кортерча колонна доахьашхой мутіарш тіа — Владимир Ильича Ленина портрет [illegible] «Ленина идеи!» [illegible]

Шеча байракхашта юкъа — КПСС ЦК Политбюро члений портреташ.

«Хоастам хилба сийлахь-боккхача Ленина!», «Советски Союза Коммунистически партена — хоастам, хоастам, хоастам!» — эррига

НИЙССАРЧАРЦА ДОТТАГІАЛ А ДОЛАШ, ОКТЯБРА НОВКЪА ГІОЛЛА

майда екаш доадан даах.

Трибунашта хьалхахха гіолла гіебоахаш йода столицерча предприятешкарча хьалхалаттарий группа. Царна тіа — «55 Октябрь» [illegible] тіагіолла хаьхь боккха байрах.

Коммунистически парте кулгалда советски халкъ, бlубеша дода цуй программа тіа, КПСС XXIV съездо белгалбаьча новкъа гіолла. Гіоралхха дlадахача демлаца хьахьекхай из уйла: «Вай коммунизмага дут парте!».

Советски Социалистически Республикий Союз — низ бола социалистически держава, дуккхача къаьмеги вежарешхе долча халкъий додартдоацача доттагіалех байрахх, пролетарски интернационализм ше йолча тайпара хьалохойр. Дунен тіа этара хьалха цхьатарра боккъонаш болча вежарешха долча халкъий содружества — СССР-о хьакьоих ленински къаьмий политика котъялар. Цхьатарра боккъонаш ярий из союз хьахилар дунен исторе керда эпоха хьайийла — дуне революционни кердадаьккха эпоха хьакхела Октябрьски революци котъяларах.

Ах бlаь шу хьалха, Октябра 5 шу дузача хана, «Динамо» завода болхлоша цlейна хетаьача «Правда» номера тіа яздаьхар: «Тіаи шу дизад дунек халкъашта юкъерча буржуазе Советски Республикана къовсам лоаттабу, Итогаш аьчул тіехьагіа байн гуш да дукхлача эхь дайнача наха... шоашта мел lазап тіаоттадаьд РСФСР-иа лоаттобеча къовсаме... Хіаьта вай тіатіа низ болаш дегара, денга чіоагіуш хьалоагіа».

Кхоане гуш хургдар хоаша дилар болхлой — москвичий доаш. Шоай хьамсара Даьхе баьхьан керда къахьегама толамаш а даьха доаду тахан советски наха Октябра 55 шу дизар.

Шеча майдане хиначе демонстрец дакъа лоацараш язь хоаа кийчаь транспаранташ, цар тіа дуьц нісла гіа пятилетка 1972 шера халкъа боахама плани кхоачашйара лоаттабеча къовсаме советски халкъо даьхача толамех. «Тхе шера план — ханал хьалха», «Лакхагіа айе социалистически эхь байрах», — уж тіахьехамаш гуш да демонстрацие колоннашка, цар къаьгга хьаьдьоих Советий мехка миллионаш болча къахьегамхой энтузиазм.

Колонна тіа гуш да лозунг: «Комсомол — КПСС-а тешаме гіоачен резерв!». Цу лозунго хьоих новхалий бувзамаш доха ргдоацаш хилар, коммунизма идеалашта советски мехкара кагийнах махкарийн тешаме хилар. Каг ирхойн ветеранаши, дайи бераши — Октябро хьаккхалла лорадеча цlи мара боацача мутіара, керда дар хьакходларйн волеторий мутіаре.

Майда я цlай дезде баьккарий цхьаьха я колонна. Кхотабенна боагіа уж. Демонстрантий бе доалх транспаранташ, лозунгаш: «Даькъала хилба СССР-а ленински арахьара политика!», «Дегіа а ухийла чіоагі а лойла дунек социалистически система!», «Социалистически содружества — интернационализма ленински идеий хьальснхар».

Хіанзарча этапера Советски Союза арахьарча политика кертера лоастамаш деккараш белгалдаьхах КПСС XXIV съезда. Съездо тіайица арахьара политически программа машара советски программа хьине цlи йолаш я, хіаьта из чіоагіа къоабалъаь хьаллаьнай дукха миллионаш болча наха, дерригача дунен тіарча демократически машар безачеп низаша.

Шеча майдане гіолле чакхйоалача демонстрантий колоннашта доаь лозунгаш: «Дегіа а ухийла чіоагі а лойла дунен социалистически система!», «Дерригача империалистически низашта духьал барт - цхьоагіо йолаш хийла!», Маркса, Энгельса, Ленина портреташ тіадола транспарант, «Вьетнам котъяргіа» яха, Іарбий мехкий халкъий бакъдола гіулакхаш хьалдоацаш, денаш, денелера тіахьекам санна яздаь панно.

Шеча майда тіа кхоач Союзни республикий байракхаши гербаши йола колоннаш. Уж дlайи дьайи баьле кийсу, тох хьахул къегаш доле «СССР» яха дош.

Чіоагіа Даьхенах дола-ела а доаккхаш колоннаш тіа байракхаш вlашагікхетача айлу СССР-а гербе 50 яха цифрев тіайола байрахх. «Советски Союза Коммунистически парте ленински Центральни Комитета — сийле хийла!», «Советски правительства — сийле хийла!», «Вай Даьхен — сийле хийла!», майда хоза вlашта хьахоз «сийле, сийле, сийле!» яха дешаш, «ура!» яхаш чіоагіа детта тіоараш.

Майда тіа кхоач къахьегама Москва: исторически музея зданегара дlайоалалу дукха эзараш болча демонстрантий колоннаш, Хьалха йоагіа дошоча седкъаца, Ленина ши ордаца, Октябрьски революце ордаца козьь столица байракх тіайола машина.

Ханал хьалха! яха дош цlей деддеча баьхачар колоннашка долаш да, Из да-производство дегіааахара диаграммашка, халкъа боахама дерригача доакъой предприятеша кароерзаьча кердача изделей макеташта лала.

Уж дукха да, кердаьараш. Пятилетка йолцелча депа московский къахьегама чота тіа — пхи эзар электрически машинаш металлорежущи станокаш, кіадаш, цлйса аппаратащ, автомобилий моделаш, халкъа дола керда товараш.

Из КПСС XXIV съезда решенига оттадаь махкилара столица индустре технически прогресс еча, цуй производства толаеш дегіабоалаеш лаьни дакъа да. Столица промышленноста толаме кхоачашьяь продукцина реализация ярех дукхагійола керттера изделей арахецарех итт бетта план. Пхиел соагіа тіиккийтта продукция къахьегама оасарле дакъера чотах хьакиннай.

Юбилейни шу къаьстта доаріаме да московски ЗИЛА специалисташта. КАМАЗ-ех болча автомобилей ворхі опытни образец хьаьй цар, доазол дехьарча бокхда муъ кхухьача автомобилелла шагіа дургьаш уж.

Воагіаш ба Ленина ордена Октябрьски революце ордена лелаеча цхьоалагіча подшипниковни завода — столица этара йоккхагійолча предприятеш ваккалаш. Церча ва комически роликий наха слесарий бригадир, Социалистически Къахьегама Турпал С. С. Минеев. Из ва кадрови болхло а вовзам воле пачхалкхавен деятель а депутат ша хилерца во кхоачашу РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума Председателя заместитель доцаьрам. Подшипниковий колонна — кердача техника участка слесарий бригадир, Социалистически Къахьегама Турпал А. В. Викторов, КПСС Центральни Комитета член.

Хоаттамга дилача ухк хадача шера ціаьхазза а белгалаьвинай партеи вай дерригача вахаров кхевача советски сага оамал. Октябрьски цlей дьетіаоттача деошка вайна хайр Казахстана кертарча къахьегамхой боккхача котаонах. Даьхен зибараше миллиарда пунтал соагіа лаау кетессад цар. Ціакха ца хинача тайпара боккха лоархіам болаш да Алтайски край кхаш деладарий дакъа —, цар миллионал соагіа тонн. Ялат кхедара лачкахьалкхан планаши СССР 50 шу дузара сийна тіайица социалистически дехараши кхоачашдерах рапорташ деннад Белоруссе, Узбекистана, Грузе, Азербайджана, Литва, Молдаве, Латве, Киргизе, Таджикистана, Армене, Туркмене, Эстоне колхозаши совхозаши. Кхоачашъяай дуга кхедара планаш РСФСР, Украина, Узбекистано, Казахстано...

Йоккха программа сана тіайдар столица бахачар а берригача советски наха а парте XXIV съездо ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева Москва дьахаме коммунистически город а оаь отталь бехеткаме дахар.

«Москвах дьоахаме коммунистически город хургья» — йоад колонна тіа гіолла яйдаь даьначе плакато.

Шеча майдан тіа цlейта петель демонстраци чакхйоалаш боагіа болхлойн кхерзойн къаш гварди — Московски комсомоло колонна. Из я Октябро сагача маршича къахьегама, кортамукъален, халкъий цхьатарра боккъонаши доттагіалла хилийтара изь дlахо яхье езараш.

...Цаl вх саьъата Шеча майдан тіа ея хиина демонстраци партее советски халкъо барт-цхьоагіо чіоагіа хилар, дерригача советски республикий къахьегамхой доалургдоаша доттагіал долаш, КПСС XXIV съезда решенеш толамахкхоачашъяра советски нах бlубенна а ленински новкъа — коммунизмаьгахьа кердо боккха гіа баккха йийча а хилар къаьгга хьегойташ йола манифестаци а хиина дlаьттар.

Шеча майдан тіара репортаж вай ТАСС корреспонденташа:

М. БАГРАТЯНЦА,
В. ГРИЩЕНКО,
В. ИЛЬИНА,
Н. НОВИКОВА,
В. СЕРОВА.

ХХОАНА СОВЕТСКИ МИЛИЦЕ ДИ

ДАИМ ПОСТЕ

1917 шеара Октябрь даьна [illegible] Дьевсе чу Барбо вадальй [illegible] собите [illegible] дегіане керда маьіа а хиина. Цкгаве дlадолалу дйо революционни органаш. [illegible] капиталистически, социалистически [illegible]

Хіанзара Сийлахь - боккхача Октябро шоаьгіара хьайтадагіа шу белгала да ухх шера Советски халкъ а дерригa прогрессивни адамаш а сийлахь исторически юбилей — ССР Союза 50 шу дузаш хилар дездеш кийчо еш хиларца. Октябрьски революцо хотьло [illegible] хиннача Советски Союза общество социалистически новкъа яккха, [illegible] советски республикий экономика, культура айе, вай дукхача къаьмий Дьалха [illegible] законни возможаши чіагіаьна кертера фактор а хиина дlаьттаа.

Советски наха доакхалден а Советий [illegible] пачхаьалкхана къаьла хьаль милицие а 50 шурда къевена сийлахь никъ а. Из хьайла М. И. Калинин, Ф. Э. Дзержинский, М. В. Фрунзе санна болча гіорбашчаа Советски пачхаьалкхан доттаьаша.

Советий Іадал — [illegible] пачхаьалкхаей юкъерча дехкараш [illegible] милицие гіулакхаш а тіема дlакхоачача [illegible] дуьнале тоіа, Октябра карагідьянар дlадале, [illegible] пролетаровата диктатура чіоагіьe. Из дехкарийла ю болхлой - ахархой пачхаьалкхен ца моастагіал дlоха, халкъа боахам йохийе гіеоташ, кхетамерча [illegible] маала а общежите а керда [illegible] [illegible]

Машар латтача хана милицие фекхьаькхар опытен балха роезал лакхъярен йоккха [illegible] Толелар зуламацен бекъонаш телхарцен лоттабеча къовсама формаши методаши. Чіоагі а делар дегіа а лаькхар халкъаш латтаду бувзамаш. Махощача хана [illegible] бувзам хинича милицие болхлоша, Сийлахь - боккха Даь - мехка тіом латтача шоашке вlалла а дуацаш на хьана къонахчаш. майрал, турпалал гойтар. Цар денаш, чіоагіа дерригача халкъа тувше лала даьхе а хиина дlаьттар.

Милице лоархіам а авторитет а лакхъяра дукха лоархіаме мероприятеш чакхьяьхар парте XXIV съезд динначул тіехьагіа. Чіоагійор Советски милицех йола керда Положене, дерригача личнии состава дуьйллагіа чіоагійо, оттаьй милице байракхаш, хіара шера 10 ноябре Советски милице Ди белгалдахе.

1968 шера ноябре КПСС ЦК-еи СССР Министрий Совета дlахо милице чіоагіъярах бола соцам тіейишар. Из пачхаьалкхен управление органий деятельность вlаштіехьекхарахи цецха социалистически законности правопорядок чіоагіъяр ленински принцип тіехье а хиина дlаьттар. Мохк вай хана дегіанзоа хьалаш теркал а деш, милице болх тоабера тіаерзаьь тайп-тайпарча [illegible] система чуйоагіа цу соцама.

Партеи правительстви къаьстта терко тіайохийт чуча гіулакхий органашкара кадраш къовстанаш, цар культурни болхани общеобразовательни [illegible] политически кхетам лутеп лакхдара. Милице болхло хила веза массела а хено дlалехар кхетадеш. Чуча гіулакхий органашта хьалхашка латта дехкараш кхетадеш, Тахан дала боаш я [illegible]

Республикански милицеа дукхагібола болхлой лакха квалификаци, опыт йола, молагіа гіулакх хкоачашдулургколя нах ба. Дика политически кхетам, дисциплина йолаш гіулакх дошаш бола къаьста къаьста бола нах хиина я цу [illegible] ба Нохч - Гіалгіай милиции болх беш. Тха кадрий тіум — коммунисташ. Хіана шера дукхагіа хуз юридически ВУЗ-ел [illegible] юкъестаи, среднешколалка [illegible] боьма вай милице мутіаршка уьз [illegible] Вай республика милице болх беш 80 процент бола нах [illegible] образовани болаш ба, хіаьта Министерства аппарате болх беш мел вар лаккхарч юкъара специальни образовани болаш ба.

Бlабаьбон революцие тувиалаш, милице болхлоша фея дело йоаацие дlахьу шоай гіулакх республика городашкен юташкеа общественни порядок лорааш. Оаха доккхал ду тхоай дикагіболча болхлошта кераглдувлачох. Царех ба Магіалбике чурча гіулакхий городской отдела милице старшина Пенков Иван Федорович, [illegible] Ялалжиев Махьмада Султан, Шелковской РОВД-а участкови инспектор Стамбулов Карачай Стамбулович, Гудермесски РОВД-а уголовни розыска воккхагівола инспектор Лунев Анатолий Николаевич, Магіалбика РОВД-а воккхагівола [illegible] Афанасьев Валентин Семенович, Наатеречни РОВД-а воккхагівола следователь Темирбиев Іисий Ахьмад, Магіалбика РОВД-а воккхагівола следователь Алборагіимов Асхьаба Іадсалем кхм дукхахбараш.

Милице из — халкъец бувзам хиларца. Халкъеха милице бувзам доттабаlа къаьста хьахьох халкъа шуважий гіулакхаша. Дукхача советски патриоташа шоай декхар лоацl чурча гіулакхий органашта дaйм хоьлыстl делгь. Вай республикe хила езаш йола общественни порядок лоаттаяа милицеиа новкъостал деш итташ дружинаша.

Адамий исторе чухь. этера хьалха социалистически революциe байрак айкьа халкъо ше хьаярах тевра дукхача къамех йолча, цхьан коллективе айхха хкотаенна йолча вай милице ший иха халкъаца айхха лоаттабеча бувзамгаа ийбу.

Гіалат хургдац тха балхаца деорига а дика да, кхочам боацараш лац аьлча. Хіанз а кийсlу милице балхаца лелаадоадей.

Массенена хоаш да къайлагіа малдаь зулам гучадаккхарца мара, уж лахьіаvоргдоалыга. Кхоттадар зулам даьо хьалоадлага, мичхалъа из воде а келла хьулуш ка леле а малцикена ше [illegible] суда ший хьалашка отта везалген дlахайтар да. Дукха халонаш йолаш хьалаш чоалхане долаш дo милице гіулакх делга. Республикански милицеоа хьалда дукхагійола болхлой «правопорядка бlухо» яха сийлен цlи тешаме лелаеш, советски милице турпалеоа традици дlакхульаш, мелла чоалхане хьал эттадале а майра, декало шоай гіулакх кхоачашдеш хьабоагіа.

Хіара милице болхлочоа этара хьалха [illegible] веза бахача наьха шийх тешам болийта. Цу гіулакхз, из бакъдувш тешамей хила веза ше, советски законаш дикаа кхоачашдара шайтара хьокхам а луш. Советски социалистически законность йиаза кхоачашъяр гражданаша деча хоамашка терках хилара — берригача милице болхлой сийлахь - декхар.

Шоай декхар дизза кхоачашдаро бахьан долаш республикерча милице болхлоша советски цахара шоаш доавхіа а доаохіийт, сий а дайт.

Тахан СССР хьаьйа Нохч - Гіалгіайчен автономи хьахкайхьаьи 50 шу дизар тергагіовтача хана республикa милице болхлоша шоай [illegible] кхочар дергла халкъа тешам, къахьегамхой Іадале вжалий сийлахь цlи хаибаш лелаяра а законаш, Советий мехка гражданий боакъонаш. Пачгіатон доацеш даим ха тіа латтара а.

В. ШЕЙКИН,
республика чурча гіулакхий министра заместитель.

ШЕРШАШ Я ОКТЯБРА БАЙРАКХАШ

ОКТЯБРА 55 ШУ ДИЗАРА ХЕТАЯЬ ГРОЗНЕ ХИННА КЪАХЬЕГАМХОЙ ДЕМОНСТРАЦИ

Октябра цlей — советски халкъа, дерригача прогрессивни адамий сийлахь-доккха цlей. «Аврора» йоккха топ Нева тіа аьнна мел дукха шераш дlаяхадар аьнна из цlей даим хургда 1917 шера Октябра тіема революционни чуловцам болаш.

Цхьабакъда хіара шера ши-етий белгалонаш йолаш доагіа из. Ухх шера а нштта нийсделар — СССР хьаьь 50 шу дузача шера дезду советски халкъа Сийлахь-боккхача Октябрьски социалистически революце 55 шу дизара цlей. Шолкенца доза да ер шу вай республика къахьегамхошта — дерригача советски халкъаца СССР хьаь 50 шу дизар деззарца цхьана Нохч-Гіалгіайчен автономи хьаь 50 шу дузар а дездерга цар.

Цудухьа шерра къежай вай республика къахьегамхошта юкъе КПСС XXIV съезда решенеш, мехаре чакхьяхара, СССР-и Нохч-Гіалгіайчен автономен 50 шу дизара даха доагіача тайпара вакъадахара сийна социалистически ахь.

Цар тіаrlертта къовсам лоаттабу пятилетка шоллагіча шера план ханал хьалха кхоачашъяра, продукци дикагіен дукхагіех арахецара, производства эффективность лакхъяра, продукцега дlадодар лохдара, лаьтта лелалара культура лакхъяра, хіара гектар лаьттах мл хулла дикагіа хийда яцара.

Республика городайн юртийн улицаш, майдаш, цlеноош кіай даьд сийлахь-боккхача. Октябра цlей дахкаха дуацаш долча плакаташа ,лозунгаша, транспаранташа.

Дара даіхаш шийло ера 7-гіа ноябра Іуйре. Цхьабакъда кхана[illegible]ца, хьахкаршца дегаш гіоадаьвина арабаьлар Грозне къахьегамхой Сийлахь-боккхача Октябрьски революце 55 шу дизара хетаьача демонстраце.

Іуйранца итт сахьт даьний да... В. И. Ленина цlерагіча майдан тіа лаьтта сатем бохабу фанфараша...

— Ладуаргіа массане! — ах диктора оаз. — Тха микрофон оттаьй Грозне Ленина цlерагіча майдан тіа. Ухх сахьте укхаза дlайолалургья Сийлахь - боккхача Октябрьски революце 55 шу дизара хетаь города къахьегамхой демонстраци.

Микрофона хьалхашка ва КПСС Нохч-Гіалгіай обкома хьалхара секретарь С. С. Апряткин. Нохч-Гіалгіайчен къахьегамхой парте обкома, Нохч-Гіалгіай АССР Лакхехьарча Совета Президиумий, Министрий Совета цlерагіа деза цlей даькъала дуац цо Нохч-Гіалгіай къахьегамхой, дерригa советски халкъ санна, дикача къахьегама толамашца цlейна накъьбаьккха хилар белгалду.

Майдан тіа Советски Союза гимн ек...

Цул тіехьагіа лоацаш оркестр а йолаш хоза кийчаьна майдан тіа бовл Грозненски тіема гарнизона бlухой. Демонстраци кіайболалу. Нийсача мутіарашца йола дунен тіа машар, Сийлахь-боккхача Октябра карагідьяннараш лорадеча, низ болча Советски эскара бlухой колоннаш...

Ерригa майда цlийеш трибуна хьалхашка боал города хьалха латтача предприятей Ше байракхаш кхьаш боагіараш.

Майдан тіа я къаьнарча большевикий, тіемен къахьегамен ветераний колонна.

«Дlайха новрщал хилде коммунистий хьаьнача гвардена!», — хьахоз трибуна тіара. — «Даькъала хийла Ленина кхоьлла Советски Союза Коммунистически парти!». Дlаьлдеш «Ура!» оал колонна доакъамхоша.

Майдан тіа гіолла чакхйоал спортсменаш. — «Сийле хийла вай советски спортсменашта!», — хьахоз трибуна тіара. Бlубенна тіа боахаш боагіа Ленина ордан лелаеча «Спартака», «Динамо», «Локомотива», «Трудовые резервы» общеставй спортсменаш.

Хьагучайоал профтехобразоване училищей колонна. «Ленина васкетаите даим тешаме хургда тхо» яха плакат хьалхашка а делаш боагіа советски къаьний костюмаш а яйха кийчбенна профтехучилищай кагархой. Колоннан керте латт профессионально-технически образоване училищашта юкъерча социалистически яхьа хьалхара моттиг яьккха №№ 2, 12, 5 йолча училищай дешархой колоннаш.

«Дlайха новршал да социалистически яхьа хьалхара моттиг яьккхараша!», — йоад трибуне тіара.

Трибуне хьалхашка а Грозмерша школай хьехархойн дешархойн колоннаш. Уж боагіа Советски социалистически пхийтта республикий гербаши байракхаши яхьаш. «Даим дика а дахалда чіоагі а лулда СССР халкъашта юкъера доттагіаш»,—йоах цар дахьача лозунгаша. Дешаркой колоннана хьалхашка да В. И. Ленина доккха портрет, «Доший, доий, цlаькхе а дешь» аьнна ше кхоьача дlахьена дита аскет.

Грозенерча школай дешархой колонна чакхйоалашехьа Шеча байракхашца ега В. И. Ленина цlерагіча майда тіа йоал Октябрьски района къахьегамхой колонна. Цига хьалха боагіа Грозненски машинаьъа отделенех машинникъахой. Вашха-дика толамаш доахаш хиларца вай республике дика бовзаш ба уж. Хіара шера беза мухь тіебола шаьраш поездаш дlайоах Грознера, царца дlа-хьа хьо пламал соагіа бlаьш эзараш тонкаш халкъа бола мухь.

Машинникъахошта юкъе хертачa социалистически яхье ухх шера цхададаш хьалха латташ йолча Грозненски локомотивни депо къахьегамхой колонна кхоач трибуна хьалдашка. Дезача денна дика къахьегама соагіат кийчдеш накъьбаьккхаб депо болхлой. Ер шу доладеча денз цар дlахьа бизлаб ворхі бlаь эзар соагіа тонн халкъа боахама мухь, хіаьта дlа-хьа йиргай беза мухь тіайола 3 бlаь соагіа поезд. Дезаера денга доаха къахьегама толамаш дикагіа а хулийташ сийлеща нийсьбаькхар Октябра дезача цlейда.

(Доладур. Нистедоалар 4-ча агіо тіа.)

ЗНАМЕНОСЦИЙ КОЛОННА.

КЪАЬНАРЧА БОЛЬШЕВИКИЙ КОЛОННА.

СОВЕТИЙ МОХК ГОЙТАШ

Каира цхьан центральни улица тіарча «АШ-Шарк» яхача тика тіарча антоико теркам тіаьхо юхе гіолла тіехбувлараш.

Цунна юкъе — гобаькхха пхийтта союзни республика гербаш а йоахкаш йола СССР хоза гееб. Тика чу да Іилмай коммунизмах, марксистско - ленински теорех дола литература а хіаьта иштта Советски Союза экономиках, политиках, культурах дола книжкаш а.

«Ухх шера шун цlей да — СССР хьаьь 50 шу дуа, — аьлар тика дас Мамдух Абаза ше соца къамаьл деш. — Хіаьта из тха а ба цlей. Кхычарех тайша хіама доацаш дегіаахара накъа тіа эттача Египте чіоагіа теркам тіабохийт Советски Союза халкъаша из хьахиннача ухх ах бlаь шера даькхача толамашта».

Книжкаш эха баьхе дукха нах хул тика чу. Студенташ, школьникаш, гіулакхера нах, торговцаш, эскараш, ремесленникаш... Малагіа книжкаш да оаш кійлараш? Цу тайпара хаттаo дир аз тика тіа венача массеха сагага.

Камаль Мурси, гіулакхера саг ва: «Дукха ха йоацдеш советски писателаша яздаь берий массехк книжкаш нийсло аз ухх чуна, Са ваіна воіа Самира чіоагіа дукхадерзаделар уж. Венга, декабра са а дуз шоазтаье итт. Чіоагіа тергалду аз советски наха карагідувла хіамаш, Белгала аьча, сова хьаштдолаш да средне-азиатски республикай дахар, уж сихха дегіаахар. Цу темах дола литература мичча хана а эха йоаш я «АШ-Шарк» яхача тика чура, цуьдухьа къст-къста воагіа со укхаза».

Махмуд Аталла, журналист ва: «Тахан аз ийцад «Дуне шелдаьнна итт ди» яха Джон Рида надаь книжка, «КПСС исторе лоацца курс», А. Лутке «Іарбий мехкий лоацца истори». Цул соагіа, укхазара аз ийцад советски наха вахарах, СССР 50 шу дизар дездара кийчо яраш дола массехк брошюра».

Книжкаш эха тхераш тіа-тіа дукхагіа хул. Университетий дукхача преподавателаша шоай студенташта могаду советски нувий учебникаш. Цудухьа къаьстта дукха ба тика чу студенташ.

«АШ-Шарк», — аьлар соага тика вlалагіаьстар Мохамед Абасо, — вай гіулакхаш шердеш а Филадаш хьайийлаш Александрия Эль - Мансура, Ухх шера тха берригa болх тіаберзабаь лахьхіа цхьа гіулакх кхоачашдара — шоазткъе итт шу хьалхагіа сийлахь - йоккха Советски Союз а ь вlашагікхайттача цхьийтта социалистически республикана вагідаьнараш [illegible] доаздахара».

В. ЩЕННИКОВ,
АПН соб корр.
КАИР.

«СЕРДАЛО»
8-агі, 8 ноябрь, 1972 - шо.

ШЕРШАШ Я ОКТЯБРА БАЙРАКХАШ

(Чаккхе. Долалар 1-ча агIо тIа).

ка тепловозий машинисташ Котов Анатолий, Силин Владимир, Колпаков Петр, кхи дукхабараш а.

Шеча байракхаща, партен правительствен кулгалхой портреташ да дика хийтьна к Грозненски машиностроительни дистанце, коммунистически къахьегама сийлен цIе лелеш вагонийн депо, кхийолча машиностроительнихой организацей коллективаш. Вагонийн укх шера хийтьнай мехкдаьттех мехкдаьтта продукташ чуйоттара йола бIаьш шарийн цистернаш. Цар толамца кхочушдийр вагонийта ремонт арахецна дIайода ха кIезиг хьерен пачхьалкхан плани тIаьхьа социалистически декхарийш. Белгалъхьнна дика къахьегаш я цигара пое. Малецкий херте латтача вагонийн технически хьожача смена коллектив.

«Октябра цIей дайпъело хилла «Октябрьнефть» НГДУ коллективе» — аьлла язйина я хоттаи белеме тIаьц трибуне латтараша вай республикерча, мехкдаьтта доккхаранта юкъе яьржача яхье укх шера дийн хьалха латташ хьайоагIеча управлене мехкдаьттахой колонна. Мехкдаьтта газ аьккхара итт бетта плани цунна реализаци яра задани хьанал бархI де хьалха кхочушдьаь кхар хьагойташ плакат дахь мехкдаьттахой колонна. Итт бетта планал совгIа 50 эзар тонн мехкдаьтта 9 миллион совгIа кубически метр газ йоаккхаш хIаклыеда кхочушдина цар шоай шера тIа хийна хиина социалистически декхарий. Ер шу долалуча хана доаккхаш хиинчул хIара хийнамаш буса доаккхаш дола мехкдаьтта 70 процент лахденнад.

Планал совгIа продукцин реализаци ярах, хьадоаккхача мехкдаьттаген газаген дIабода мах лохбарах, дукха геолого-технически мероприятеш закхьахарах, материалаш, электроэнерги кхоярах укх шера пачхьалкхен планал совгIа 300 эзар сом пайда беъб цар. Уж толамаш кху а соцдоаккхаш кагъаьбаха дархI цар СССР-ен Нохч-ГIалгIайчен автономен ах бIаь шу дуьзча юбилейнга. Цу дакъе хьинаре къахьегаш я Цитуров Аржанга Делагов ТIахIера херте латтача районан инженерно-технологически службой коллективаш.

Мехкдаьттахой колоннана тIехьа боагIа Октябра цIейна шолц хьалхада къахьегама совгIатеш хьагойташ транспаранташ а дахьаш жилищно-коммунальни контора, «Грознефть» объединене автотранспортни контора, «Грознефтегаз» треста технологически цеха коллективаш. Жилищно-коммунальни контора болхлоша толлама кхочушйина цIенойшта ремонт яра итт бетта задани. «Мехкдаьттахошта цоа мукъаш ханнаха дIакхачийтара кьовсам лоаттабе» автотранспортни конторе коллективо итт бетта задани 106.8 процент кхочушдьаь, задане совгIа мехкдаьттахошта, бурувдеттараашта цо дIайихьаб эзараш тоннаш мукъ.

Трибуна iсие да. Октябрьски районе хьалхе латтачарех цаI колла Электромеханически завода болхлой. Итт бетта планал совгIа 213 эзар сома маьхерча продукцина реализаци яьй цар.

Доахен иллеш долеш, дог гIоздаьцна боагIа «Нефтегазпромавтоматика» (СПКБ) опытни завода болхлой. Шоай хьамсарча Даьхенна Октябра цIей дездеча хана дика къахьегама совгIат кийчдарах дог гIоздаьцна ба уж. Продукцина реализаци яра итт бетта план 105.2 процент кхочаш а яь. Вай мехкарча дукхача потребителашта планал совгIа наргара дIакхачаьча тайптайпара кийча продукци бIаь эзар гарга сома маьха а. ХIаьта планал совгIа цар арахийнай 210 эзар сома маьха товарни продукци.

Иштта Октябра дезача цIейна шоаш кийчдаь къахьегама совгIатеш гойташ дола транспаранташ цIийна Ленина цIерагIча майдан тIа тIоала чаккхйоал Нохч-ГIалгIай химически завода, Карьероуправлене, кхыча организацей болхлой колоннаша.

Шеча байракхаша ега гуча йоал Заводской района къахьегамхой колонна. Цу районерча предприятешта юкъе хьалха латташ йола Анисимова цIерагIча Новогрозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода болхлой ба района къахьегамхой колоннана хьалха болгIараш. «ДIайха моаршал да кьоге. Новогрозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода коллективе!» яхача дIайхача дешашца тIаза трибуне латтараша завода коллектив. Цо хьанал дукхаа хьалха кхочушдаьд Октябра цIей сийна тIаьхьа социалистически декхараш. Завода хьалха латташ а Гасанов Заид, Маслов Виктор херте латтача установкий коллективаш.

Эзаш, транспаранташ, лозунгаш, цIе байракхилгаш яхьаш дIакийчьа йоагIа А. Шерипова цIерагIча Грозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода технологий, инженерно-технически болхлой, гIуллакхерча пахьа колонна. ЦIаьнна цо хьинача тайпара хьинар айденна къахьегаш ба уж юбилейна цIейшта сийлена нахъабахере. Мехкдаьтта продукци арахецара итт бетта план хьанал ворхI де хьалха кхочушдаьнад цар. ХIаьта продукцена реализаци яра задани 26-ча октябре кхочушдаьд.

«Дукхаьа-машар!» «Доккха чIоагIолда къамашта юкъера доттагIал!» яха а кхыдола а лозунгаш дахьаш боагIа Грозненски химически комбината химикаш. Къаьстта чIоагIа дог гIоздаьцна ба уж укх шера, хIана аьлча укх тIеххьарча шераашка цига арахецача фенола, ацетона, изопропилбензола дакъа аьнх ешнай. хIана гаргарча хана кхы кхьалха продукцена из эшк хьожаерг хилар дог тийша ба уж. Укх тIеххьарча шерашка дукхаза а аьлай химикаша Ерригсоюзни социалистически яхье хьалхара моттигаш.

Къаьстта чIоагIа дог гIоздаьцна дезду Октябра цIей укх шера «Чечингесельстрой» треста гIишлошхоша, хIана аьлча, пятилетка шоллагIча шера массехказза хьалхара моттиг яьккхай цар Ерригсоюзни социалистически яхье. Октябра цIей дездача дешошка боккха кхаъ хулаш укх тайпара хоам хилар царга: «РСФСР юртбоахама гIишлошъяра Министерстверен профсоюза ЦК-ни укх шера кхоалагIча квартале даьхача толамий итогаш хьачул тIехьагIа царна хьожаьй РСФСР Министрий Совета ВЦСПС-и карара-кара тела ЦIе байракхи хьалхара ахчан премии.

«Коммунистически парте решенеш кхочашъергья вай» яха дешаш доккхийча аьшошца тIаязаь цIе байракхаш а яхьаш майдан тIа йоал Старопромысловски района къахьегамхой колонна хьинг.

Хьалха боагIа Октябрьски революце орден лелаю «Старогрознефть» НГДУ мехкдаьттахой коллектив.

Района мехкдаьттахошта юкъе белгала да пор. Шарилов херте латтача инженерно-технологически служба коллективо дахьа хоза кийчдаь транспарант. Цо дуоп «Iаьржа доцуш» даккхера цайн мехкдаьттахоша толамца, кхочушдеш кхарах. Вай мехка машаре, къоттамукъа къахьегаш болча къахьегамхой оамал а хинна дIаеттад хIара цIейна, хIара дезача Денна къахьегама доккхий совгIаташ кийчдеш. Советски маьлха тахана арахе пахар кхы а товдара, хозагIа, гIазагIа лелада тIайерзаш да хIара къахьегамхочун уйле, хьинар ювиш.

«Нохчьостий буровикаш! ШерагIа йоаржае кIеларгIча пятилетка задани кхочашъяра социалистически яхь!» — хьахоз трибуне тIара. Уж дешаш деттаде из Старогрозненски буровулоера боккхий управлене къахьегамхошта. Цу тIаьхьена тешаме болаш хьайогIа района буровдеттараш — цар хьайийдла мехова тIоекшшара мехкдаьтта дайнара яьхьаяха а моттиг. Вай мехка мехкдаьтта хоакха райолах йаьшне. Нохч-ГIалгIайчено ДахьилIа тезе «Iаьржа доцуш» яха а сондаккхон боккхача арахIеше гIулакх да района буровдеттараашта кар гIадьинар.

Эзаш, байракхаш, транспаранташ дахьаш, белабенна, гIозбаьнна болаш боагIа буровдеттараашта тIехьа «Электроприбор» завода къахьегамхой. Цар коллектива шийсибат да. Вай республике, мехка кIаз IаI цу заводо маьхера продукци. Дукхха тайпарча документий копеш дахара лаьхха оасарла йола электрографически машинаш, электрофильмаш, хIаьта иштта массехх тайпара авторучкаш арахецара итт бетта план тIеххкочушдаьнна заводо. Иштта тIеххкочушдаьнна продукцена реализаци цоп кIт бетта план я. Дукха ба заводе производстве хьалха латтараш. Царех а заводе яьржача социалистически яхье кулгаллу № 2 йола цех хьалханза хьалха лоаттаю нов. Гринева.

Революци! Октябрь! Мел дукха нах хьаьхкелаб цар шоай синош, хьинар, хьаькхал сага дукхаь, Даьхен дукха кхоцергдоашаш! Мел дукха хьаьхкелай но рузкъа цIагна а цахаддам аьсамдоакхлог дола тархаш. Масал да Старопромысловски района опытно-экспериментальни завод. Из бакъдеш, завода дола тешал санна дек трибуна тIара:

Сийлахь-йоккхача Октябрьски революце 55 шу дизара сийна КПСС ЦК дяь ТIахьехамаш чIоагIа ряьза хинна хьал а лаьца хьинар айденна къахьйгад опытно-экспериментальни завода болхлоша. Дика да цар укх шера доахе къахьегама толамаш. Товарни продукци арахецара ихьайтта бетта план хIанзлехьа кхочашьйай. ХIаьта продукцена реализаци яра итт бетта план хенал хуккха хьалха кхочаш а яь укх бетта чотах заводо болх бу а тоъал хи я. Итташ эзараш сома маьха я планал совгIа реализаци яь продукция а.

ПланагIа лаьрхIачул совгIа продукцена реализаци ярах, бедал, электроэнерги, кхыйола материалаш кхоярах, арахецача продукцега дIабода мах лохбарах укх шера цо пачхьалкхенна баь пайда 200 эзар совгIа сом ба.

Районе цIи хезе я социалистически яхье хьалха латта Шуинев Вячеслав Петровичи, Лядова Тамара Михайловнаи херте латтача участкий коллективаш. Укх шера тIеххьарча бетта чотах товарни продукци арахецаш я уж хIанз. Старопромысловски района колоннана юкъе я Сийлахь-боккхача Октябра сийна яьржача социалистически яхье иштта доккхий толамаш яьха «Трансмаш» завода, «Грознефтегаз» № 2. 4 йола газцехий иштта кхыйола коллективаш.

КПСС XXIV съездо белгалдаь ма диллара, ха дIахо мел йода товлу яьха вахар. ХIаьта наьха хьалторо товар айха дуззаденна да хIараш ша-шиб метте, доахен къахьегама толамаша.

Вахара сина, из дIайолдаьлара юхьит к революце, бакъла из кхочалаш. ХIаьта «революции» яхача кхетама юкъе вай оттабу «къахколлар», «доттагIал», «машар», «араз» яха кхетам. Из бакъду мехкдаьттахошта тIоххьа майда тIа яьнача, скважинанта лаьтта кIала капитальни ремонт еча нах коллектива хьалара сталинградски кийчъеш транспаранташ. Сийладь да цу цеха къахьегамхоша хоаха производственни толамаш. Пятилетка шоллагIча шера задани хьанал хьалха кхочашъйра шоала социалистически яхье баьннча болхлой торжественни производственни заданеши тIайдхь социалистически декхараши хIара бетта кхочашле. Цул совгIа КПКРС коллективан къахьегамхой гарга ба цхьайтта бетта задани кхочашъьоле. Цудуьа кхоачара да шона трибуна тIара хоза моаршал: «Сийле хий, да производства новатораашта, къахьегама хьалха латтараашта!»

Вай городе, республике, мехка оарцача къахьегама коллективашка санна дукхача кьомех бола нах ба Старопромысловски района коллективашта юкъе а коммунизм кхоаме гаргабоалара къахьегаш: нохчий, гIалгIай, эрсий, эрмалой, кхыбараш. Из да вай толамаш интернациональни бусалмах пийна хилар.

ХIаьта халкъашта юкъера доттагIал чIоагIа хилар хьахьоккхаш цо вай республике газобензинови завод, наха чуйе цIенош, кхийола объекташ хьалаш болча мехкарашка йола Болгарера бахлача къахьегамхой коллектив а.

Района гIорагIча колонне къахьегамхоша кхойкхара КПСС ЦК призыв: «Даькъал хийла Советий мехка болхлой турпала класс — коммунизм хьалхача хьалха латта цIа!»

Майдан тIа сунайола Ленина цIи лелаеча района къахьегамхой колонна. Грозненски ремонтно-механически завода коллектив.

Деган гIоздаьнна болаш нахьабахкаб заводчанаш Октябра цIей дездеча денна. 1 ноябрь тIа кхачалехьа пачхьалкхенга продукци йоахара итт бетта план кхочашдаьй цар. СССР-и Нохч-ГIалгIайчен автономии хьань ах бIаь шу дизарая Октябрьски революци хиина 55 шу дуьзча цIейна сийнен яьржача социалистически яхье укх тIеххьарча бетташка хьалхара моттиг шийгара дIа цо хецеш хьайоагIа Мирчев Александр Васильевича кулгалду мехкдаьтта оборудованеца ремонт еча коммунистически къахьегама цIи лелаеча цеха коллектив. 15 октябре шера план кхочашъьйча цо хIаьхане шера планал совгIа итташ эзараш сомий маьха мехкдаьтта оборудованеш арахийцай.

Кура гIа боаккхаш йогIа заводчанашта юкъе Османов Ахьмада Эмин херте латтача котельно-сварочни цеха коллектив а. 17 октябре денз ноябрь бетта чотах къахьегаш хьабоагIа цу цеха къахьегамхой.

— «Сийле хийла болхлой классе!» — хьахоз трибуна тIара.

Майдан тIа йоал Октябрьски революци орден лелаю «Красный молот» завода коллектив. Шерьаш я ерригача союзни республикий байракхаш. Плакатa тIа цадаь да «ДоттагIача тайпара накъаьгIоргда вай СССР хьень 50 шу дизарa».

Царна тIехьа боагIа Грозненски швейно-производственни объединене болхлой. Цар дахьача рапорта тIа кадаь дар итт бетта план 27 октябре коллектива кхочашъьнна.

Тахан арча цIейна дикача соцгIаташца накъабаьдийб объединене хIанаш тегараш. Продукцена реализаци яра итт бетта план 104 процент кхочашъьй цар. ПланагIа лаьрхIачул совгIа реализаци яь продукци 255 эзар сома маьха я. Продукцега дIабода бах лохбарах, бархьаш доахача хана дукха материалаш кхоярах хьатинад итташ эзараш сомаш.

Объединене хьалха латт Мустафина Екатерина Александровна, Мельситова Татьяна Николаевна херте латта ихьоалгIен йаьлагIса цехий коллективаш. ХIанз нойбоь бетта задани кхочашъера гарга кхачаб уж.

Майдан тIа гIолла чаккбуал Малхбуззи электрически сета, № 2 йолча гIишлой материалий комбината, Нохч-ГIалгIай гIишлой материалий управлене, № 5 йолча СМУ къахьегамхой. Царна бе доахача плакаташ йоах: «КПСС XXIV съезда решенеш хьанал хьалха кхочашъергья вай!», «Сийле хийла Советски Союза Коммунистически партекаI», «ЧIоагI а лулда сийле а хийла СССР халкъий доттагIала!

«Сийле хийла ОктябраI» — хьахоз трибуна тIара. Колоннина тIехьа колонна йоалаш майдан тIа гIолла тIехбуал Октябрьски цIей дезде, шоаш дахьа толамаш дIайоахаа гроздаьнна грозненцаш. Царба промышленни предприятей, наха гIулакх деча сфера, министерствий ведомствий болхлой, гIулакхера нах, кулгалхой. СССР-и Нохч-ГIалгIайчен автономен юбилейшта къахьегама доккхача совгIаташца накъьабаьна лаьрхIача цар шоай производства резервашта пайда эцара, производства эффективность лакхъера шерра хьовсам лоаттабу.

— «БIаьшеренашка хахалда Ленина гIулакхаш», «Сийле хийла ленински комсомола» аьнна тIаяздаь лозунгаш бедош Нохч-ГIалгIай пачхьалкхен университета студенташта.

Вай мехка дукхача маIангашка болх беш ба Грозненски мехкдаьтта института бIаьш студенташ. Укхаза кийчбу лакха квалификаци йола мехкдаьттах газовни промышленноста яша геологаш, технологаш, механикаш, промысловикаш, экономисташ, гIишлошъераш, кхыбараш. Ней мехкарча дукхача къамий дукхаралща шийбенна бар кооперативни техникумаш медицински училищаш студенташ. Цаь бедоахача догзаш дIадаькъалдуш дукхача халкъех латтача СССР къамий доттагIал.

Демонстраци чакхъьйлачул а дIа-юаа къаста сиклуш бац, вордахьостий, доттагIий. Ара кIезагдукха делхаш догIа доланица хелхараш дей, иллеш доахаш дIахо шоай сакъердам дIадьош хилар уж города паркашка, театрашка.

В. КОСТОЕВ, М.-Р. ПЛИЕВ, С. МАЙСИГОВ, С. ШАДИЕВ.

И. Плиева сурташ

№ 46 ПОЛЧА ШКОЛА ДЕШАРХОЙ.

ЗАВОДСКОЙ РАЙОНА КЪАХЬЕГАМХОЙ КОЛОННА.

ВАЙ ДОТТАГIИЙ — БОЛГАРАШ.

НТУ УПРАВЛЕНЕ КОЛОННА.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

РЕСПУБЛИКА РАЙОНАШКА

ГУДЕРМЕС

Iуйранна итт сахьат даьлча дIаболалар укхаза Октябрьски цIейна хетаха демонстраци. Города предприятешкара, учрежденешкара, организацешкара, боахамашкара баьнна къахьегамхошта хьалхашка къамаьл дир КПСС Гудермесски района хьалхарча секретара А. А. Чуйкина. Цо дийцар Октябра цIей сийна доттагIача социалистически яхье нохчалла пикинар даьхача толамаш, СССР-и Нохч-ГIалгIайчен автономен 50 шу дуззача юбилейшта къахьегама совгIаташца накъабахара шерра баьржача кьовсаме къахьегача коллективашта кхайкадийнарех.

Къахьегамхой демонстраци хьайийлар Гудермесски консерви завода къахьегамхоша. Цар хьинаре къахьийгаш пятилетка шоллагIча шера. Колхозий, совхозий кхашкара хьакхкийа бедал гоа ма ен кхачушна а цох планал совгIа консерваш, кхийола сокаш арахецаш а еIаьттIехьдаьннад передовикаш. Царна тIехьбоагIа локомотивийн депо, механинструментий завода. «Гудермесский» совхоза кхыча организацей болхлой, гIулакхера нах, кулгалхой.

Демонстраци чакхъьйлачул тIехьагIа а дIа-юха ца къаста цуьнна сакъердаш, хелхабуьлаш, иллеш доахаш шоай деза цIей дIадьихар гудермессияна.

МАГIАЛБИК

Сийлахь-боккхача Октябрьски революце 55 шу дездеча 7-ча ноябре Iуйранна бархI сахьат даьлча дешз горда МагIалбикерча центральни майдан тIа цахаддаш хьаьуха бар Октябра цIей дезде боагIа промышленноста, транспорта, гIишлошъеча организацей, кхийа учреждений болхлой, колхозийн совхозийн ахархой, гIулакхера нах. Iуйрийна итт сахьат доаладийнна лоаш, цIе байракхилгаш, транспаранташ, лозунгаш дахьаш баьхкача наха тIаьк аьния хьалдIахар центральни майда.

Октябра цIейна хетаь митинг хьайийлар МагIалбика горисполкома председатела нов. Б. А. Ахильгова. КПСС МагIалбика горкома, исполкома цIерагIча митинге даькъа доалаш берий цIей даькъала а дуцаш къамаьл дир КПСС МагIалбика горкома хьалхарча секретара нов. Д. П. Сапкос.

Кагархой цIерагIа къахьегамхой дезе цIей даькъал а дуцаш лоацца къамаьл дир ВЛКСМ горкома секретара Л. Шестапаловас, промышленноста болхлойи юрта боахама къахьегамхойи цIерагIа дезача цIейна уж даькъал бийцар П. Бусева, М. Тувлоева.

Митинг чакхъьйначул тIехьагIа МагIалбика, колхозийн совхозийн къахьегамхой бийса яхалйа сакъердаш хилар.

УРУС-МАРТАН

Октябра цIейна хетаь митинг укхаза хьайийллар райисполкома председатела заместитела нов. Губаева. Гулбеннараашта хьалхашка къамаьл дир КПСС райкома хьалхарча секретара нов. Яхаева. Митинге баькхари дерригача халкъа цIей даькъал хийцар из. Цул тIехьагIа къамаьлаш дир «Гойтанский» совхоза директора нов. Кагерманова, «Красноармейский» совхоза директора нов. Кучербенкос, «Горец» совхоза хIаькIаш яхеча звено кулгалхочо нов. Хаджимурадова, Нохч-ГIалгIай Лаккхехьарча Совета депутата хьехархочо нов. Ибрагимова. Кагархой цIерагIа митинге иштта къамаьл дир ВЛКСМ райкома хьалхарча секретара нов. Гумаева. Цар массане а дийцар вай мехка беррагача наьха цIейна накъабоагIаш шоаш даьхача толамаш, дIахо кхи а хьинарегIа шоаш къахьегаргхиларах.

Митинг чакхъьйначул тIехьагIа района центре майда тIа боккха сакъердам хилар.

СУНЖА

Самардайхахь, 7-ча ноябре, итт сахьат доалача хана Орджоникидзевски станицерча Ленина цIерагIча майде чIоагIа дог гIоздаьнна гулбелаб Октябра цIей дезде болча Сунженски района къахьегамхой. Дезача цIейна хетаь митинг хьайийллар Сунженски райисполкома председатела нов. С. С. Коткева. КПСС Сунженски райкоме райисполкомен цIерагIа митинге даькъа доалаш берий цIей даькъала а дуцаш къамаьл дир КПСС Сунженски райкома хьалхарча секретара нов. К. П. Аристова.

Болхлой, ахархой, лорий, хьехархой цIерагIа митинге даькъа лаца баьккхар цIей даькъала а дуцаш СССР-ен Нохч-ГIалгIайчен автономен юбилейшта уж сийленца накъабахар лоош лоаша баьккхар Сунженски лесокомбината шофера нов. Слесарева, «Красная Армия» яхача колхоза парткома секретара нов. Кабанова, райбольница лора нов. Ферзауле, Орджоникидзевски станицерча шоллагIча юкъерча школа хьехархочо нов. Харасульгова, кхыбараш.

Митинг чакхъьйначул тIехьагIа трибуна хьалхашка гIолла чаккбоал цIе байракхаш, транспаранташ, эзаш дахьаш боагIа юртбоахама техникума дешархой, хьехархой, царна тIехьа боагIа района шофераш.

ШАЬЛА

ГIийло догIа делхаш бозане кхадеце а бIаргчача шера шоаш сатийса деза-доккха цIей — 7 ноябрь дезде беррагаш а арабаьлар Шаьла района къахьегамхой. Къаьла хийна из да пада бе кхача байракхаша, лозунгаша, транспаранташа, тIайбийхача хозача гIорсо, цар арaзе белаpo, дийкача иллеша, лийкхача эшараша сийрда даьккхача санна хеталора. Iуйрийна 10 сахьат даьлча хьайийлар митинг. Цига беррагаш а дезача цIейна даькъала буваш къамаьл дир КПСС Шаьла райкома хьалхарча секретара А. Ч. Османова. Продукцена реализаци яра дика толамаш даьхаа Аргунерча «Пищемаш» завода коллективо. Ленина цIерагIча колхоза кхаш леладераша пачхьалкхенга ялат доахкара задани 122 процент кхочашъйай. Иштта дикача къахьегама толамашка Октябрьски цIейна накъаьйхкий Аргунерча ялат дIаийдеча пункта, ПМК-557, ТЭЦ-4, «Южный» совхоза МТФ, кхийолча предприятей коллективаш. Ерригаш а 20 предприяти, организаци, колхоз, совхоз района, сийлен Доска тIа яьккхий. Иштта митинге къамаьлаш дир Ленина цIерагIча колхоза председатела Гунаева, гIишлой материалийн гIишлой индустрен Аргунерча комбината бригадира Исханова. ВЛКСМ райкома секретара Шахгиреевас, тIемий къахьегамех ветеранаша, производстве хьалхалаттараша. Шийтта сахьат доалаш чакхъьйлар митинг. Цул тIехьагIа Ленина цIерагIча майде газоIаш, сакъердам хилар нах.

ТЕЛЕВИДЕНИ

9 ноябрь

9.00 — Передачей программа. 9.10 — Кердадараш. 9.45 — «Парма эшам» яха художественни фильм. Хьалхара серий. 11.00 — «Кхаьмбара тIехьа». 11.15 — Дешархошта. Центральни детски театра «[illegible]» яха Корастылевин Львовски спектакль. 13.00 — Ерригсоюзни радион телевидени эрсий халкъа инструментий оркестра а эрсий иллей хора а концерт. 13.45 — Телевизиони документальни фильмий программа. 16.25 — Передачей программа. 16.30 — «[illegible]». ([illegible] йола дешара передача). 16.45 — Передачей программа. 16.50 — Советски милице 55 шу дуз. 17.15 — Чухьарча гIулакхий министерства клуба художественни самодеятельности концерт. 17.45 — Нохч-ГIалгIайчу гIолла. Информационни программа (эрсий, нохчий меттала). 18.10 — Миллионий ленински университет. «Ульяновер дезала даькъела». 18.40 — Советски милице денга. СССР-а чухьарчий гIулакхий министерца Щелоковна ца беседа. 19.00 — [illegible] обозрени. 19.15 — Берашта йола мультфильм. 19.30 — О. Лаврова, А. Лавров. Следстви дIахьу хоьмбараш. «Дипломат». Хьалхара дакъа. 20.30 — «Хоа». Информационни программа. 21.00 — О. Лавров, А. Лавров. Следстви дIахьу хоьмбараш. «Дипломат». 2-гIа дакъа. 22.40 — Литературан искусстван дийнре 1972 шерана СССР-а пачхьалкхен премен лауреаташ. 22.40 — Концерт. 23.15 — Кердадараш. Передачей программа.

10 ноябрь

9.30 — Передачей программа. 9.40 — Кердадараш. 9.45 — «Парма эшам» яха художественни фильм. 2-гIа серий. 11.15 — Дешархошта. Къонача спортсмена [illegible] майда. 11.40 — «[illegible]» яха телевизиони музыкальни фильм. 2.30 — Телевидене Свердловски студи телевизиони документальни фильмий программа. 13.30 — Шахматий школа. [illegible] класс. 15.00 — Передачей программа. 15.05 — Кондратий Рылеев. (Литературни йола дешара передача). 17.00 — Передачей программа. 17.05 — Дуьне — [illegible] (гIалгIай меттала). 17.15 — Берашта йола фильм. 17.35 — «[illegible]» яха телевизиони очерк. 17.50 — Документальни фильм. 18.00 — «Нохч-ГIалгIайчу гIолла». Информационни программа (эрсий, гIалгIай меттала). 18.25 — Хроника, реклама. 18.30 — Киножурнал. 18.40 — Тахан, советски милице Де да (нохчий меттала). 19.00 — [illegible] ССР.

РАДИО

9 ноябрь

6.30 — Юртара вахар (гIалгIай меттала). 6.45 — Хоамаш. 6.55 — Хоттам. 7.20 — XXIV-ча съезди соцIаман кхочашдие! Общественни производства [illegible] беседа (гIалгIай меттала). 8.15 — Передачей программа. 8.20 — Нохч-ГIалгIай аьхарий концерт (гIалгIай меттала). 16.00 — Къона тIаьхье (нохчий меттала). 16.15 — «Юбилейне дакъа доахаш» яха корреспонденци (гIалгIай меттала). 16.30 — «Болхлой вахара» яха радиогазета (гIалгIай меттала). 16.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гIалгIай меттала). 16.45 — «[illegible]» яха радиожурнал (нохчий меттала).

ХАОТТАМ

Тахан республике гIоллен Грозна кхаьккхха мохаш а йолаш. Йочаш а йоацаш. Малхбузехьара гIаьхкхьача бозаме. [illegible] тIа мух а хьекхаш да хьаьа йоца температура 6—11 градус дIаоалаш йолаш хьаьа тоалу.

Метеостанци.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: 364051 г. Грозный-51, Ленина [illegible] 11 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 2-44-08; редактора [illegible] — 3-30-11; белхатахана секретара — 2-34-30; [illegible] — 2-01-40; промышленноста отдела — 2-40-30; юрта боахама отдела — 2-42-20; [illegible] — 2-09-71.

«Грозненский рабочий» [illegible] типографи. [illegible] проспект 7/64.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: 364051, г. Грозный, ул. Ленина 11, (3-й этаж). Телефоны: редактора — 2-44-08; зам. редактора — 3-30-11; ответственного секретаря — 2-34-30; отдел партийной жизни и культуры — 2-01-40; отдел промышленности — 2-40-30; отдел сельского хозяйства — 2-42-20; отдел писем и бухгалтерии — 2-09-71.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/64.

СФ08226 Заказ № 2466.